

**МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ЗАПОРІЗЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
КАФЕДРА ІНОЗЕМНИХ МОВ**

ЛАТИНСЬКА МОВА ТА МЕДИЧНА ТЕРМІНОЛОГІЯ

Частина II. Клінічна термінологія

ПРАКТИКУМ

для самостійної роботи студентів

I курсу медичних факультетів

(для спеціальностей 221 «Стоматологія», 222 «Медицина»,
224 «Технології медичної діагностики та лікування» спеціалізація «Лабораторна діагностика»,
227 «Фізична терапія, ерготерапія», 228 «Педіатрія»
та студентів-іноземних громадян I курсу спеціальності 222 «Медицина»

**Запоріжжя
2019**

УДК 811.124(075.8)

Л90

*Практикум рекомендовано до видання Центральною методичною радою
Запорізького державного медичного університету
(протокол № 5 від 23.05.2019 р.)*

Рецензенти:

А.І.Авраменко – канд. фарм. наук, доцент кафедри фізикоїдної хімії, заступник декану II міжнародного факультету Запорізького державного медичного університету.

Д.А.Москвітін – канд. філол. наук, доцент, доцент кафедри іноземних мов Запорізького державного медичного університету.

Автори-укладачі:

А.В. Олексієнко – канд. філол. наук, старший викладач кафедри іноземних мов Запорізького державного медичного університету.

Ю.С. Скрипник – канд. філол. наук, завідувач секції латинської мови, старший викладач кафедри іноземних мов Запорізького державного медичного університету.

Л90

Латинська мова та медична термінологія. Ч. II : Клінічна термінологія: практикум для самоств.роб. студ. I курсу мед. ф-тів / авт.-уклад. А.В. Олексієнко, Ю.С. Скрипник. – Запоріжжя : ЗДМУ, 2019. – 89 с.

Практикум призначено для студентів I курсу медичних факультетів спеціальностей 221 «Стоматологія», 222 «Медицина», 224 «Технології медичної діагностики та лікування» спеціалізація «Лабораторна діагностика», 227 «Фізична терапія, ерготерапія», 228 «Педіатрія та студентів-іноземних громадян з українською мовою навчання I курсу спеціальності 222 «Медицина». Його можна використовувати як для самостійного опрацювання навчального матеріалу, так і для додаткового, більш глибокого осмислення розділу «Клінічна термінологія» у межах дисципліни «Латинська мова та медична термінологія».

УДК 811.124(075.8)

©Олексієнко А.В., Скрипник Ю.С., 2019
©ЗДМУ, 2019

Передмова

Практикум призначено для студентів I курсу медичних факультетів спеціальностей 221 «Стоматологія», 222 «Медицина», 224 «Технології медичної діагностики та лікування» спеціалізація «Лабораторна діагностика», 227 «Фізична терапія, ерготерапія», 228 «Педіатрія та студентів-іноземних громадян з українською мовою навчання I курсу спеціальності 222 «Медицина». Також практикум може бути використаний для самостійного опрацювання навчального матеріалу, так і для додаткового, більш глибокого осмислення розділу «Клінічна термінологія» у межах дисципліни «Латинська мова та медична термінологія».

Кожна тема містить вичерпну теоретичну інформацію, викладену таким чином, щоб наштовхнути студента на самостійне її опанування. Також кожна тема містить вправи, що дозволяють розвивати в учнях мовну та професійну компетентність.

Більшість тематичних блоків також містить вправи, що дозволяють провести паралель між латиною мовою та англійською анатомічною термінологією, що може стати в нагоді при підготовці до фахових іспитів, в тому числі до ЄДКІ.

Додатки представлені списком найуживаніших скорочень, а також чотиримовним словником, що дозволить студентам – іноземним громадянам краще орієнтуватися в граматичній термінології.

Послідовність розміщення теоретичного і практичного матеріалу представлено відповідно до принципів сучасної методики викладання спеціальних дисциплін, до яких і належить латина.

Мета: Знати структуру будь-якого клінічного терміну. Вміти виводити значення префіксальних та афіксальних похідних термінів. Вміти складати терміни за допомогою грецьких префіксів та суфіксів відповідно заданому значенню. Вміти аналізувати та переводити прості та складені клінічні терміни.

СТРУКТУРНІ ТИПИ КЛІНІЧНИХ ТЕРМІНІВ

За структурою клінічні латинські терміни поділяються на три групи:

1. **Прості(однословні)терміни** - іменники латинського або грецького походження. Ці терміни можуть бути розподілені, в свою чергу, на підгрупи:

а) прості однокореневі слова латинського або грецького походження.

Наприклад: abscessus, usm – абсцес

asthma, atisn – астма

caries, eif – карієс

eczema, atis n – екзема

б) прості (похідні) префіксальні та суфіксальні, тобто побудовані за допомогою префіксів та суфіксів.

2. **Складені (багатословні) латинські клінічні** терміни будуються з допомогою іменників в називному і родовому відмінку однини та множини, та узгоджених з ними прикметників, порядок слів в яких відповідає загальному правилу латинської медичної термінології: на першому місці – іменник в називному відмінку, а потім всі інші слова (іменники в родовому та прикметники):

Icterus neonatorum – жовтяниця новонароджених

Asthma bronchiale – бронхіальна астма

Caries profunda – глибокий карієс

Tumour caeci – пухлина сліпої кишки

Sclerosis endocardii diffusa – дифузний склероз ендокарда

Oedemata membrorum inferiorum – набряки нижніх кінцівок

3. Складні клінічні терміни-композиції – це терміни, що мають декілька твірних основ, більшою часткою грецького походження. *Складенняоснов* – найпродуктивніший шлях формування клінічних термінів. Наприклад:

Dysmorphopsia – **dys**/розлад/ + **morph**/форма/ + **opsia** /зір/

Otorhinolaryngologia – **ot**/вухо/ + **rhin**/ніс/ + **laryng**/горло/ + **logia**/наука/

Myocarditis – **myo**/м'яз/ + **card**/серце/ + **itis**/запалення/

Префікси в клінічній термінології

Запам'ятайте найуживаніші префікси в клінічній термінології. Повний список префіксів див. Додаток 1.

Грецький префікс	Значення префіксу (укр.мова)	Значення префіксу (рос.мова)	Приклад
a-/an-	відсутність (не, без)	отсутствие (не, без)	<i>atrophia, aef</i> – відсутність трофіки <i>apodia, aef</i> (a + <i>podia</i> - стопа)– відсутність стопи
dys-	порушення функції, розлад	нарушение функции, расстройство	<i>dysentaria, aef</i> (dys+enteron-кишечник) – інфекційне захворювання, пов'язане із розладом кишечника
eu-	правильний, нормальний	правильный, нормальный	<i>eurhythmia, ae, f</i> – еуритмія, правильний ритм
hyper-	підвищення норми, надмірне	повышение нормы, чрезмерное	<i>hyperaemia, ae, f</i> (hyper + <i>aemia</i> - кров) – місцеве переповнення кров'ю
hypo-	зменшення норми	уменьшение нормы	<i>hypoxia, ae, f</i> (hypo + <i>oxy</i> - кисень) – гіпоксія, киснева недостатність в тканинах
olig-	мало	мало	<i>oliguria, ae, f</i> (olig + <i>uria</i> -сеча) – олігурія, незначне виділення сечі
poly-	багато	много	<i>polydactilia, ae, f</i> (poly + <i>dactilia</i> -палець) – полідактилія, багатопалість, аномалія розвитку: шість та більше пальців на руці або нозі
syn-[sym]	з'єднання, зв'язок	соединение, связь	<i>syndactilia, ae, f</i> (syn + <i>dactilia</i> -палець)– зрощення пальців

Суфікси в клінічній термінології

Більшість клінічних термінів вже латинського або грецького походження, отже перекладати основу не потрібно, необхідно, як правило, правильно передати суфікс.

а) суфікси іменників:

Латинський або грецький суфікс	Значення та орфографія українською	Значення та орфографія російською	Значення та орфографія англійською	Приклад
-itis, idis f	-ит (запалення)	-ит (воспаление)	-itis (inflammation)	<i>appendicitis, idis f</i> – апендицит, запалення апендіксу
-osis, is f	-оз (незапальне захворювання постійного характеру, часто пов'язане з перевищенням норми, хронічна хвороба)	-оз (невоспалительное заболевание постоянного характера, часто связанное с превышением нормы, хроническое заболевание)	-osis (non-inflammatory process, chronic disease)	<i>nephrosis, is f</i> – нефроз, незапальна хвороба нирок
-oma, atis n	-ома (пухлина)	-ома (опухоль)	-oma (tumor)	<i>sarcoma, atis n</i> – саркома, злоякісна пухлина
-ismus, im	-ізм (назви синдромів; отруєння)	-изм (невоспалительный процесс, название синдромов; отравление)	-ism (syndrome; poisoning)	<i>iodismus, im</i> – йодизм, отруєння йодом <i>nanismus, im</i> – нанізм, синдром, що характеризується вкрай малим зростом
-iasis, is f	-іаз (назви хвороб незапального характеру, ознаки хвороб)	-иаз (названия болезней невоспалительного характера. признаки болезней)	-iasis (signs of disease, secondary disease)	<i>distichiasis, is f</i> – дистіхіаз, розміщення вій в два ряди
-tio, onis f	-ція (процес дії)	-ция (процесс действия)	-tion (process, action)	<i>curatio, onis f</i> – курація, лікування

Зверніть увагу! Сполучення суфіксів *-omatos* – *osis* має значення «множинне поширення пухлин».

Наприклад: *sarcomatosis* – наявність багатьох сарком, множинне поширення сарком

б) суфікси прикметників:

Латинський або грецький суфікс	Значення та орфографія українською	Значення та орфографія російською	Приклад
- alis, e	- альний належність	- альный принадлежность	<i>bronchialis, e</i> – бронхіальний (той, що відноситься до бронху)
- aris, e	- арний належність	- арный принадлежность	<i>auricularis, e</i> – аурікулярний (той, що відноситься до вуха)
- icus, a, um	- ичний належність	- ический принадлежность	<i>traumaticus, a, um</i> – травматичний (той, що відноситься до травми)
- ivus, a, um	- ивний належність	- ивный принадлежность	<i>vegetativus, a, um</i> – вегетативний (той, що відноситься до вегетативної системи)
- osus, a, um	- озний численність	- озный многочисленность	<i>squamosus, a, um</i> – сквамозний (той, що має багато лусочок)
- genus, a, um (genes, is)	- генний той, що викликає (може бути викликаним)	- генный вызывающий что-либо, вызванный чем-либо	<i>cancerogenes, is</i> – канцерогенний (який викликає розвиток ракової пухлини)
- ilis, e	- ильний пасивна можливість	- ильный пассивная возможность	<i>operabilis, e</i> – операбельний (той, що може бути оперованим)
- privus, a, um	- привний той, що викликаний відсутністю	- привный вследствие отсутствия чего-либо	<i>thyroprivus, a, um</i> – тиреопривний (за рахунок відсутності щитовидної залози)
- ideus, a, um (грец.)	- подібний схожий на що-небудь	- видный похожий на что-л	<i>deltoideus, a, um</i> – дельтоподібний (схожий на дельту)
- formis, e (лат.)	- подібний схожий на що-небудь	- образный похожий на что-л.	<i>cruciformis, e</i> – хрестоподібний
- fer, a, um (лат.) - phorus, a, um (грец.)	- носний несе те, що в основі	- носный несущий то, что в основе	<i>seminifer, a, um</i> – сім'яний, насінноносний <i>oophorus, a, um</i> – яйценосний <i>Phosphorus, im</i> – фосфор (світлоносний)

Завдання для САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

Завдання 1. Вивчіть найбільш уживані прості клінічні терміни:

а) іменники:

caries, eif – карієс

contractura, aef – стягання, звуження

cysta, aef – кіста

diabetes, ae f – діабет

erythema, atisn

почервоніння шкіри

– еритема,

febris, isf – *пропасниця, гарячка*
 fractura, aef – *перелом*
 hernia, aef – *грижа*
 icterus, im – *жовтуха*
 ileus, im – *непрохідність кишок*
 insufficientia, aef – *недостатність*
 morbilli, orum (Plur.) – *кір*
 morbus, im – *хвороба*
 oedema, atisn – *набряк*
 paralysis, aef – *параліч*
 pertussis, isf – *коклюш, кашлюк*
 rabies, eif – *сказ*
 rubeola, aef – *краснуха, червона висипка*

ruptura, aef – *розрив*
 scabies, eif – *короста*
 spasmus, im – *судома, судорога*
 tetanus, im – *правець, стовбняк*
 trauma, atisn – *травма*
 tumor, orism – *пухлина*
 tussis, isf – *кашель*
 ulcus, ěrisn – *виразка*
 varicella, aef – *вітряна віспа*
 variola, aef – *віспа*
 vitium, in – *вада, порок*
 volvulus, im – *заворот кишок*

б) прикметники:

acquisitus, a, im *придбаний*
 acutus, a, im *гострий*
 benignus, a, im *доброякісний*
 chronicus, a, im *хронічний*
 congenitus, a, im *природжений*
 hereditarius, a, im *спадковий*
 haemorrhagicus, a, im *геморагічний, кровоточивий*
 infantilis, im *дитячий, немовлячий*

infectiosus, a, im *інфекційний*
 juvenilis, im *юнацький, молодечий*
 malignus, a, im *злюякісний*
 multiplex, icis *множинний*
 primarius, a, im *первинний*
 puerilis, im *дитячий*
 purulentus, a, im *гнійний*
 senilis, im *старечий*
 ulcerosus, a, im *виразковий*

в) латинські іменники з суфіксом –tio, -io:

ablatio, ōnisf	-	contractio, ōnisf	-
<i>в і д ш а р у в а н н я,</i>		<i>с к о р о ч е н н я,</i>	
<i>в и д а л е н н я</i>		<i>с т и с к а н н я</i>	
abrasio, ōnisf	-	contusio, ōnisf	- <i>к о н т у з і я,</i>
<i>в и ш к р і б а н н я</i>		<i>з а б и т т я, у д а р</i>	
accumulatio, ōnisf	-	dilatatio, ōnisf	-
<i>н а к о п и ч е н н я</i>		<i>р о з ш и р е н н я</i>	
auscultatio, ōnisf	-	eruptio, onisf	- <i>в и с и п а н н я</i>
<i>в ы с л у х о в у в а н н я</i>		exacerbatio, onisf	- <i>з а г о с т р е н н я</i>
bifurcatio, ōnisf	-	exstirpatio, ōnisf	- <i>п о в н е</i>
<i>р о з д в о є н н я</i>		<i>в и д а л е н н я о р г а н а</i>	
coagulatio, ōnisf	-	extractio, ōnisf	-
<i>з г о р т а н н я</i>		<i>в и л у ч е н н я</i>	
commotio, ōnisf	-	inflammatio, onisf	- <i>з а п а л е н н я</i>
<i>с т р у с</i>		infusio, ōnisf	- <i>в л и в а н н я</i>
constrictio, ōnisf	-	incarceratio, ōnisf	-
<i>с к о р о ч е н н я,</i>		<i>з а щ е м л е н н я</i>	
<i>з в у ж е н н я</i>			

incisio,	ōnisf-	надріз,	perforatio,	ōnisf	-
насічка			прободіння,		прорив
laesio,	ōnisf-		punctio,	ōnisf	-
пошкодження			пункція		
luxatio,	ōnis	-	resectio,	ōnisf	-
вивих			видалення		частини
mutatio,	ōnisf	-			
зміна			obliteratio,	ōnisf	-
obliteratio,	ōnisf	-	закупорка		
occlusio,	ōnisf-	порушення	sanatio,	ōnisf	-
прохідності порожнистого органа			оздоровлення		
palpatio,	ōnisf	-	sectio,	ōnisf-	розтин
обмацвання			transfusio,	ōnisf-	перелив
percussio,	ōnisf-		transplantatio,	ōnisf-	
вистукування			пересадка		

Завдання 2. Утворіть терміни за допомогою префіксів:

Кінцевий ТЕ	Значення	Термін
-tonia (тонус, кров'яний тиск)	відсутність тонуса	
	підвищений кров'яний тиск	
	нормальний кров'яний тиск	
	знижений кров'яний тиск	
-рпоё (дихання)	розлад дихання (задишка)	
	посилене дихання	
	нормальне дихання	
	послаблене дихання	
-cholia (жовчна секреція, стан жовчі)	підвищена жовчна секреція	
	відсутність жовчної секреції	
	нормальний стан жовчі	
	знижена жовчна секреція	

Завдання 3. Допишіть префікси до основ (див. Додаток 1):

1.metrium – внутрішня слизова оболонка матки
2. umbilicus – навколупупковий
3.osteum – надкісниця (навколо кісті)
4.salpinx – брижа маточної труби
5.gastricus – надчеревний
6.gastricus – підчеревний
7.nuclearis – одноядерний
8.nuclearis – багатоядерний

9.dactylia – зрощування (з'єднання) пальців
- 10..... derma – поверхневий шар шкіри
- 11.....derma – середній шар шкіри
- 12.....aemia – місцеве повнокрів'я (підвищення)
- 13.....kinesia – послаблення рухової функції
- 14.....aesthesia – підвищена чутливість
- 15.....aesthesia – відсутність чутливості
- 16.....pepsia – нормальне травлення
- 17.....plasia – порушення утворення кліткових елементів
- 18.....thyreosis – знижена функція щитоподібної залози
- 19.....biosis – співжиття різних організмів
- 20.....colon – клітковина біля ободової кишки

Завдання 4. Сформулюйте значення термінів, звертаючи увагу на їх суфікси:

Термін	Значення
acidosis (acidum кислота)	
fibrosis	
mercurialismus	
lymphocytosis	
hepatitis	
cervicitis	
thrombosis	
lymphoma	
mycosis (mykos грибок)	
gingivitis	
gigantismus	
papillomatosis	
toxicosis	
ureteritis	

Завдання 5. Утворіть іменники за допомогою суфіксів:

Значення терміна	Переклад
запалення: рота (гр.stomat-) язика (гр.gloss-) нирки (гр.neph-) підшлункової залози	

апендикса мингдалика (лат. tonsilla, ae f)	
незапальний процес: хряща (гр. chondr-) кістки (гр. oste-) волоконна (лат. fibr-) губи (гр. cheil-) шкіри (гр. dermat-)	
пухлина: шлунка (гр. gastr-) жира (гр. lip-) нерва (гр. neur-) хряща (гр. chondr-) м'яза (гр. my-)	
раковапухлина: сечового міхура (гр. cyst-); жовчного міхура (гр. cholecyst-), шкіри (гр. dermat-)	

Завдання 6. Утворіть прикметники за значенням:

<i>Значення</i>	<i>Основа</i>	<i>Прикметник</i>
«той, що відноситься до...»	печінки системи сечівника грудної клітки шлунку вилиці простаті	
«той, що відноситься до...»	плеча щоки грудей залози долі корі роту долоні шиї	
«багато того, що в основі»	г р а н у л в о д и н і ж о к г а н г л і я м и ж и р о м п у х и р ц я м и	
«схожий на те, що в основі»	arachne (гр. павук) stylos (гр. шило) mastos (гр. сосок) xiphos (гр. меч)	

	scaph- (гр. човен) thyreos (гр. щит)	
«викликаний...»	захворюванням печінки нервовим розладом отруєнням токсичною речовиною	
«той, що викликає...»	захворювання серця тілесний (somato-) розлад	
«несе те, що в основі»	sudor, oris m (піт) bilis, is f calor, oris m (тепло) lux, ucis f (світло) rax, acis f (мир)	

Завдання 7. Перекладіть діагнози українською мовою:

Діагноз	Переклад
perforatio appendicis	
abscessus hepatis ascaridosus	
glaucoma malignum pigmentosum	
glaucoma juvenile	
polypus mucosus simplex	
cancer papillaris	
eruptio medicamentosa	
ulcus gangraenosum	
cysta bronchogena	
abscessus chronicus	

Завдання 8. Перекладіть діагнози латинською мовою:

Діагноз	Переклад
абсцеслімфатичних залоз	
легенева недостатність	
ішемічна хвороба серця	
поверхневий карієс	
емфізема легень	
інфаркт міокарду	
жовтяниця новонароджених	
перелом нижньої щелепи	
пороки серця	
симптоми коклюшу	
гострий фарингіт	
гнійний менінгіт	
хронічнийепідемічнийенцефаліт	
туберкульознаінтоксикація	

кавернозний туберкульоз нижньої долі лівої легені	
--	--

Завдання 9. Оберіть правильну назву діагнозу, перекладіть опис захворювання українською мовою:

lingua geographica; fractura femōris; lichen simplex chronicus; herpes zoster; abscessus subcutaneus

Shingles, also known as, is a viral disease characterized by a painful skin rash with blisters in a localized area.	
Geographic tongue, also known as, is an inflammatory condition of the mucous membrane of the tongue, usually on the dorsal surface.	
..... (also known as neurodermatitis) is a skin disorder characterized by chronic itching and scratching. The constant scratching causes thick, leathery, darkened skin.	
A hip fracture or is a break that occurs in the upper part of the thigh bone.	
..... is a collection of pus that has built up within the tissue of the body.	

Терміноелементи – позначення віку, статі, нормальних функцій.

Тема 2

Мета: Знати структуру будь-якого клінічного терміну. Вміти виводити значення префіксальних та афіксальних похідних термінів. Вміти складати терміни за допомогою грецьких префіксів та суфіксів відповідно заданому значенню. Вміти аналізувати та переводити прості та складені клінічні терміни.

Таблиця №1
Людина

№ п/п	Грецькі ТЕ	Латинські слова	Значення українською мовою	Значення англійською мовою
1.	andro-, -andria	mas, maris m masculus, a, um vir, i m	чоловік, чоловічий	man; masculine, male
2.	anthropo-	homo, inis m	людина	human
3.	gery-, gero-, geronto-	senex, senis m senilis, e	старик, старечий	old man
4.	gyno-, gynaeco-	femina, ae f femininus, a um	жінка, жіночий	woman; feminine, female
5.	-iater	doctor, oris m	лікар	doctor
6.	-iatria	curatio, onis f	лікування, лікування великих груп хворих	treatment (of somebody or something)
7.	-logia	ars, artis f	наука, розділ наукової дисципліни	science
8.	-logus	doctor, oris m	лікар, спеціаліст	doctor, specialist
9.	paedio-, paedo-	infans, ntis m, f puer, eri m	дитина, дитя, немовля, дитячий	child, infant
10.	-therapia	curatio, onis f	лікування (не хірургічне)	treatment (with something)

Таблиця № 2
Нормальні функції

<i>№ n/n</i>	<i>Грецькі ТЕ</i>	<i>Значення українською мовою</i>	<i>Значення англійською мовою</i>
1.	aesthesio-, -aesthesia	почуття, відчуження, чутливість	sensibleness
2.	bio-	життя, життєві процеси	life, life processes
3.	-crin-, -crinia	відділення, виділення, секреція	secretion
4.	dynamo-, -dynamia	сила, зусилля	strength, effort
5.	ergo-, -ergia, -urgia	1. що відноситься до роботи; 2. діяльність; 3. реактивність	1.work, 2. action, 3. reaction
6.	geno-, -genesis, -genesia, -genia	народження, породження, походження, розвиток, генез	origin, birth, outcome
7.	-geusia	смак	taste
8.	-gnosis, -gnosia	1. знання, наука; 2. здатність пізнавати, знати	1. knowledgement 2. ability to learn, know something
9.	-kinesia, kinemato-, kinemo-, kineto-	відносний до руху	attending to motion
10.	-logo-	відносний до порушень мови	organs of speech
11.	-mnesia	що відноситься до пам'яті, до здатності згадувати	memory
12.	morpho-, -morph	вид, форма, будова будь-чого	form, speciment
13.	-op-, -opt-, optico-, -opia, -opsia	око, зір, зорове сприйняття	vision
14.	-osmia	нюх	smelling
15.	oxy-, -oxia	1. окислений 2. що відноситься до кисню	1. acid, 2. oxygen
16.	-pepsia	травлення	digestion
17.	phago-, -phagia	1. процес харчування, ковтання 2. з'їдаючий, поглинаючий	1. swallowing, eating 2. devouring
18.	phono-, -phonia	голос	voice
19.	-plasia	утворення, розвиток тканини, кліток, органів	formation of tissues, cells, organs
20.	-po(i)esis, - po(i)et-	виработка чого-небудь (крові, сечі)	workingout
21.	-tensio	гідростатичний тиск	tension, pressure
22.	tono-, -tonia	напруження, тонус	tension, tonicity

23.	-tropho-, -trophia	відносний до харчування або залежний від нього, від кровопостачання органів та тканин	nutrition, nourishment
-----	-------------------------------	---	---------------------------

ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

Завдання 1. Надайте значення термінів, зважаючи увагу на терміноелементи:

geriatria	
hepatologia	
dyspepsia	
biopsia	
hypertensio	
synergia	
hypoxia	
anthropologia	
aërotherapia	
gynaecologus	
atrophia	
paediater	
hypoplasia	
androgenus, a, um	
aërophagia	
morphologia	
hypodynamia	
dystonia	
endocrinologia	
anaesthesia	

Завдання 2. Доповніть терміни терміноелементами:

1. наука про життєві процеси, діяльність окремих органів та їх системи і в цілому всього організму –logia;
2. патологічний стан, клінічний симптом, що полягає в ослабленні або втраті пам'яті на ґрунті різних уражень головного мозку–mnesia;

3. процес утворення клітин крові із гемопоетичних стовбурових клітин – haemo.....;
4. клітини, що здатні до захоплення і перетравлювання бактерій або вірусів, в тому числі деякі лейкоцити –cytus;
5. глибоке перетворення будови організму (або окремих його органів) – meta.....osis;
6. галузь медицини, яка вивчає паталогічні стани та хвороби, що лікуються за допомогою оперативного (хірургічного) методу – chir.....;
7. розділ клінічної медицини, що займається вивченням, діагностикою, лікуванням та профілактикою туберкульозу– phtis.....;
8. процес походження і розвиток усіх видів роду Люди (*Homo*), розглянуті в біологічному (біологічна еволюціялюдини), психічному і соціокультурному плані– anthropo.....;
9. підвищена чутливість (зазвичай усі види чутливості шкіри) – hyper.....;
10. використання сонячних променів з лікувальною та профілактичною метою – helio..... .

Завдання 3. Утворіть терміни зі значенням:

відсутність голосу	
порушення нюху	
розділ медицини, який вивчає чоловіків, чоловічу анатомію та фізіологію, захворювання чоловічої статеві сфери та методи їхнього лікування	
підвищений тиск	
розлад пам'яті, при якому виникають хибні або перекручені спогади, може відбуватися зміщення минулого і сьогодення, а також реальних і вигаданих подій	
втрата здатності впізнавати предмети	

спеціаліст з жіночих захворювань	
лікування порушень мовлення	
спотворене сприйняття форми, величини, кольору, спокою або руху, просторового розташування реально існуючих в даний час предметів або явищ	
патологічні, раптові, мимовільні насильницькі рухи в різних групах м'язів	
один із проявів дефектів розвитку, що характеризується відсутністю всього органа, його частини, ділянки тканини, частини тіла або всього зародка	
хвороблива відсутність смакових відчуттів	
наука про процеси життя	
лікування за допомогою п'явок	
порушення секреції	

Завдання 4. Перекладіть діагнози:

дисплазія матки	
зубна гіперестезія	
туберкульоз легень	
перелом основи черепа	
дистрофія кісток	
артеріальна гіпотензія	
гіпотрофія м'язів	
гострий заглотковий абсцес	
потилична мозкова грижа	
придбана контрактура суглоба	

Завдання 5. Прочитайте текст англійською мовою, підкресліть клінічні терміни грецького та латинського походження, надайте їх значення, перекладіть текст:

General anaesthesia

General anaesthesia is a medically induced coma with loss of protective reflexes, resulting from the administration of one or more general anaesthetic agents. It is carried out to allow medical procedures that would otherwise be intolerably

painful for the patient; or where the nature of the procedure itself precludes the patient being awake.

A variety of drugs may be administered, with the overall aim of ensuring unconsciousness, amnesia, analgesia, loss of reflexes of the autonomic nervous system, and in some cases paralysis of skeletal muscles. The optimal combination of drugs for any given patient and procedure is typically selected by an anaesthetist, or another provider such as an operating department practitioner, anaesthetist practitioner, physician assistant or nurse anaesthetist (depending on local practice), in consultation with the patient and the surgeon, dentist, or other practitioner performing the operative procedure.

Тема 3

Мета: Знати структуру будь-якого клінічного терміну. Вміти виводити значення префіксальних та афіксальних похідних термінів. Вміти складати терміни за допомогою грецьких префіксів та суфіксів відповідно заданому значенню. Вміти аналізувати та переводити прості та складені клінічні терміни.

Таблиця №3

Частини тіла, органи

№ n/n	Грецькі TE	Латинські слова	Значення українською мовою	Значення англійською мовою
1.	acro-, -acria	membrum, i n	дистальний відділ частини тіла, кінцівка; загострений	extremity
2.	adeno-	1. glandula, ae f 2. nodus lymphaticus (lymphonodus)	1. залоза, залозний епітелій 2. лімфовузол, аденоїди	1. gland 2. lymphaticnode
3.	angio-	vas, vasism vasculum, in	судина (переважно кровоносний)	vessel
4.	arthro-	articulatio, onis f	суглоб	joint, articulation
5.	blepharo-	palpebra, ae f	віко	eyelid
6.	cheiro-, chiro-, -cheiria, -chiria	manus, us f	рука	hand
7.	dactylo-	digitus, us m	палець	finger, toe
8.	gono-	genu, us n	коліно	knee
9.	kephalo-, cephalo-, -cephalia	caput, itis n	голова	head
10.	kerato-	cornea, ae f	роговиця, ороговіння	cornea; horn
11.	laparo-	abdomen, inis n venter, ntris m	живіт, черев	belly
12.	masto-	mamma, ae f	жіноча груди, молочна залоза	breast
	omphalo-	umbilicus, i m	пупок	umbilicus

13.		funiculus umbilicalis	пуповина	
14.	onycho-, -onychia	unguis, is m	нігті	nail
15.	osteo-	os, ossis n	кістка	bone
16.	ophthalmo-, -ophthalmia	oculus, i m	око	eye
17.	oto-, -otia	auris, is f	вухо	ear
18.	phaco-, -phakia	lens, lentis f	кришталік	lens
19.	phlebo-	vena, ae f	вена	vein
21.	podo-, -podia	pes, pedis m	ступня, нога	foot
21.	r(h)achi-	columna vertebralis	хребетний стовбур	vertebral column
22.	rhino-	nasus, i m	ніс	nose
23.	somato-, -soma	corpus, oris n	тіло	body
24.	spondylo-	vertebra, ae f	хребець	vertebra
25.	stetho-	pectus, oris n	груди	chest
26.	thoraco-	thorax, acis m	грудна клітина	chest
27.	teno-	tendo, inis m	сухожилля	tendon
28.	tricho-, -trichia	capillus, i m	волосся	hair

Зверніть увагу! Назви органів, що є однакові у анатомічній та клінічній термінологіях (в дужках – основи, що приймають участь в створенні клінічних термінів):

pylorus, i m (pylor–)

trachea, ae f (trache–)

hepar, atis n (hepat–)

peritoneum, i n (periton–)

duodenum, i n (duoden–)

colon, i n (col–)

gaster, tris f (gastr–) – stomach

ileum, i n (ile–)

oesophagus, i m (oesophag–)

urethra, ae f (urethr–)

larynx, ngis m (laryng–)

ureter, eris m (ureter–)

pharynx, ngis m (pharyng–)

thorax, acis m (thorac–)

ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

Завдання 1. Надайте значення термінів, зважаючи увагу на терміноелементи:

trichologia	
otitis	
polyarthritis	
aphakia	
synblepharon	
keratosis	
ureteritis	
tracheoma	
kinesiotherapia	
arthrodysplasia	

Завдання 2. Оберіть правильний варіант відповіді:

- Пухлина доброякісного типу, яка складається з відмерлих клітин, що утворюють роговий шар –
 - keratitis
 - keratosis
 - keratoma
- Лікар, що спеціалізується на хворобах ока та розробляє методи лікування та профілактики –
 - ophthalmologus
 - oculologus
 - ophthalmiater
- Запалення очеревини, що часто виникає як ускладнення запальних захворювань органів черевної порожнини та при травмі живота –
 - laparitis
 - peritonitis
 - rhachitis

4. Термін, що звичайно посилається на тіло, відрізняючи його від розуму, а також він посилається на частину нервової системи, яка управляє рухом, відчуттями та пропріоцепцією–
- a) thoracicus, a, um
 - b) nervosus, a, um
 - c) somaticus, a, um
5. Дистрофічне захворювання суглобів, викликане дегенерацією суглобового хряща –
- a) osteosis
 - b) arthritis
 - c) osteoarthrosis
6. Захворювання, що характеризується первинним ураженням тіл хребців з подальшим ураженням елементів заднього опорного комплексу –
- a) spondylosis
 - b) rhachitis
 - c) arthrosis
7. Розділ медицини, що вивчає захворювання носа –
- a) otologia
 - b) rhinologia
 - c) angiologia
8. Спадкове захворювання, для якого характерна гіперпігментація шкіри кінцівок, інколи – шиї, обличчя, промежини –
- a) peritoneopigmentatio
 - b) cervicopigmentatio
 - c) acropigmentatio
9. Інфекційно-запальний процес у молочній залозі, якій спричинюють певні патогени; найчастіше він трапляється серед породілля, що годують грудьми дитину –
- a) mastitis
 - b) mastosis

c) mastiasis

10. Велика група різноманітних захворювань очей, що супроводжуються хронічним запаленням країв повік і важко піддаються лікуванню –

a) blepharitis

b) blepharosis

c) blepharismus

Завдання 3. Утворіть терміни за значенням:

наука про судинну систему, до якої належать кровоносна та лімфатична, що пов'язані морфологічно та функціонально	
запалення колінного суглоба	
зміна структури, форми, кольору нігтів внаслідок аномального протікання трофічних процесів, вроджених або придбаних	
лікування лікарськими засобами	
запальне дистрофічне захворювання слизової оболонки дванадцятипалої кишки	
розділ гастроентерології, який вивчає анатомічну будову, фізіологію та морфологію печінки в умовах норми та патології	
вроджена відсутність головного мозку, склепіння черепа і лицьового скелета	
запалення слизової оболонки товстої кишки у людини й тварин	

Завдання 4. Прочитайте текст англійською мовою, надайте грецькі еквіваленти підкреслених слів:

Rachitis

Rachitis or rickets is a condition that results in weak or soft bones in children. Symptoms include bowed legs, stunted growth, bone pain, large forehead, and trouble sleeping. Complications may include bone fractures, muscle spasms, an abnormally curved spine, or intellectual disability.

The most common cause is vitamin D deficiency. This can result from eating a diet without enough vitamin D, dark skin, too little sun exposure,

exclusive feeding breasts without vitamin D supplementation, celiac disease, and certain genetic conditions. Other factors may include not enough calcium or phosphorus. The underlying mechanism involves insufficient calcification of the growth plate. Diagnosis is generally based on blood tests finding a low calcium, low phosphorus, and a high alkaline phosphatase together with X-rays.

Prevention includes vitamin D supplements for exclusively breastfed babies. Treatment depends on the underlying cause. If due to a lack of vitamin D, treatment is usually with vitamin D and calcium. This generally results in improvements within a few weeks. Bone deformities may also improve over time. Occasionally surgery may be done to fix bone deformities. Genetic forms of the disease typically require specialized treatment.

Мета: Знати структуру будь-якого клінічного терміну. Вміти виводити значення префіксальних та афіксальних похідних термінів. Вміти складати терміни за допомогою грецьких префіксів та суфіксів відповідно заданому значенню. Вміти аналізувати та переводити прості та складені клінічні терміни.

Таблиця № 4

Медичні маніпуляції, операції

<i>№ n/n</i>	<i>Грецькі ТЕ</i>	<i>Значення українською мовою</i>	<i>Значення англійською мовою</i>
1.	-centesis	прокол, пункція	puncture, paracentesis, tapping
2.	-clasia	хірургічна операція з порушення частини тіла, органа	breaking, destruction (surgical operation)
3.	-desis	хірургічна операція з утворення нерухомості, укріпленню положення органу	fastening of the position, to immobilize
4.	-ectomy	хірургічна операція видалення, висічення будь-якого органу або тканини, ектомія	excision, ablation, cutting off
5.	-eurysis	прийом розширення органу - ейріз	artificial distension (surgical operation)
6.	-euryster	інструмент для цієї процедури – ейрінтер	instrument for eurysis
7.	-gramma	рентгівський знімок; зображення, результату реєстрації	result of graphic registration
8.	-graphia	рентгенографія; процес записування, зображення; графічна реєстрація сигналів	graphic registration, graphy
9.	-lysis, -lyt-	хірургічна операція, звільнення органу – розсічення зрощень, спайок, рубців	surgical operation on removing commissures and cicatrixes

10.	-metria, -metr-	вимірювання, виміряючий, визначаючий (по розміру, величині)	measurement
11.	-paedia	методи лікування	methods of treatment
12.	-pexia	хірургічна операція прикріплення будь-якого внутрішнього органу, фіксація	fixation, fixing
13.	-plastica	відновлююча пластична хірургічна операція, пластика	plastics (surgical correction)
14.	-r(h)aphia	хірургічна операція накладання шву	suturing
15.	-tomia	хірургічна операція розсічення, розріз будь-якого органу, тканини	incision, cutting
16.	-scopia	інструментальний огляд, спостереження, дослідження	examination with special instrument
17.	-scopus	інструмент для огляду	medical instrument for examination
18.	-stomia	хірургічна операція накладення штучного отвору (стоми), свищу або анастомоза соустья (між органами)	surgical operation on making a fistule

Зверніть увагу!

1. Відрізняйте значення терміоелементів **-ectasia** (патологічний процес розширення органу/pathological process of the organ distension, наприклад: gastrectasia – розширення шлунку/distension of the stomach) та **-eurysis** (штучне розширення будь-якого порожнього органу спеціальним інструментом, який називається –eurynter/artificial dilatation of any hollow organ with the special instrument called –eurynter, наприклад: metreurytis– штучне розширення матки за допомогою метрейрінтеру (metreurynter) для стимуляції пологів/artificial dilatation of the uterus with the metreurynter to stimulate the process of the childbirth)

2. Пам'ятайте, що терміоелемент **-schisis** означає вроджені вади ембріонального розвитку/congenital vices of embryonic development (cranioschisis – вроджене розщеплення черепних кісток, розщеплений черепу/congenital splitting of the cranium bones, cleft cranium)

3. Зверніть увагу на те, що можливо використовувати в значенні «прокол, пункція» не тільки грецький терміоелемент **-centesis** (в складних термінах), а також латинське слово **punctio, onis f** (з латинською назвою органу чи тканини в формі родового відмінку) для позначення українського – пункція, прокол.

Наприклад, українське «прокол, пункція яєчника» (англійське «paracentesis of the ovary») може перекладатися як: латинське – punctio ovarii або грецьке – oophorocentesis.

4. Терміноелемент **-paedi-** на початку складного клінічного терміну має значення “дитина/child”, а кінцевий терміноелемент **-paedia** означає “корекція фізичних вад, методи лікування/correction of some failures”. Наприклад, paediatrics – наука про дитячі хвороби/the science about infantile diseases; logopaedia – корегування недоліків помилок органів мови/correction of the failures of the organs of speech.

ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

Завдання 1. Надайте значення термінів, зважаючи увагу на терміноелементи:

<i>Термін</i>	<i>Значення</i>
otoscopia	
colostomia	
rhachischisis	
thoracocentesis	
arthrodesis	
ileocoloplastica	
patellodesis	
pancreatotomia	
thoracolaparotomia	
renoprivus	
osteoclasia	
stethometria	
rhinitis	
spondylotomia	
pharyngoscopus	
blepharorrhaphia	
exophthalmia	
chirospasmus	
hepatographia	
omphalitis	
mammogramma	

Завдання 2. Оберіть правильний варіант відповіді:

1. *Mastectomia* –

- a) incision of breast
- b) measurement of breasts
- c) excision of breast

2. *Angiographia* –

- a) medical visualization of vessels
- b) suturing of vessels
- c) incision of vessels

3. *Adenotomia* –

- a) removing of a gland
- b) incising of a gland
- c) puncture of a gland

4. *Podometria* –

- a) examination of feet
- b) measurement of feet
- c) removing of a foot

5. *Phleborrhaphia* –

- a) suturing of a vein
- b) suturing of a gland
- c) suturing of an artery

6. *Tenodesis* –

- a) destruction of a tendon
- b) medical visualization of a tendon
- c) immobilization of a tendon

7. *Trichoclasia* –

- a) brittleness of hair
- b) examination of hair
- c) measurement of hair

8. *Ophthalmectomy* –

- a) excision of an eye
- b) suturing of an eye
- c) examination of an eye

9. *Somatoscopia* –

- a) measurement of the body
- b) examination of the body
- c) medical visualization of the body

10. *Gonarthrosis* –

- a) inflammation of the knee joint
- b) suturing of the knee joint
- c) chronic disease of a knee joint

Завдання 3. Знайдіть відповідний латинський еквівалент для клінічного терміну:

1. laparocentesis

2. eutonia

3. hepatocarcinoma

4. phlebotomia

5. platypodia

6. serothorax

7. osteoma

a) accumulatio thoracis serosa

b) cancer hepatis

c) tumor ossis

d) sectio venae

f) punctio abdominis

e) pes planum

g) pulsus regularis

Завдання 4. Утворіть терміни зі значенням:

графічне обстеження коліна	
вимірювання голови	
обстеження стравоходу	
незапальний процес кістки і суглоба	
наука про кістки	
фіксація ободової кишки	
видалення передміхурової залози	
пластична операція на повіці	
накладання свищу на печінку	
відсутність нігтів	
зрощення пальців	

Завдання 5. Оберіть відповідний опис патології до картинки, надайте клінічну назву (термін):

1. Вроджена патологія, відсутність нижніх кінцівок.
2. Значне зменшення розмірів черепа і відповідно головного мозку при нормальних розмірах інших частин тіла.
3. Захворювання, що проявляється збільшення у розмірах молочних залоз від 1 до 10 см у чоловіків, внаслідок розростання жирової або залозистої клітковини.
4. Вроджена наявність кількох додаткових виродливих вушних раковин.

5. Відсутність кришталика внаслідок пошкодження очного яблука.

Тема 5

Мета: Знати структуру будь-якого клінічного терміну. Вміти виводити значення префіксальних та афіксальних похідних термінів. Вміти складати терміни за допомогою грецьких префіксів та суфіксів відповідно заданому значенню. Вміти аналізувати та переводити прості та складені клінічні терміни.

Таблиця №5
Частини тіла, органи

№ п/п	Грецькі ТЕ	Латинські слова	Значення українською мовою	Значення англійською мовою
1.	cardio-, -cardium	cor, cordis n	серце	heart
2.	cholangio-	ductus biliferi	жовчні протоки (проточки)	biliar ductules
3.	cholecysto-	vesica fellea s. v. biliaris	жовчний міхур	gallbladder
4.	choledocho-	ductus choledochus	загальний жовчний протік	common bile duct
5.	colpo-	vagina, ae f	піхва	vagina
6.	cysto-	vesica, ae f vesica urinaria	пузир, міхур, сечовий міхур	urinary bladder
7.	dacryocysto-	saccus lacrimalis	слізний мішок	lacrimal sac
8.	entero-	1) intestinum, i n 2) intestinum tenue	1) кишка, кишечник 2) тонка кишка	1) intestine 2) small intestine
9.	gastro-, -gastria	ventriculus, i m	шлунок	stomach
10.	metro-, -metra, -metrium hystero-	uterus, i m	матка	uterus, womb
11.	nephro-	ren, renis m	нирка	kidney
12.	oophoro-	ovarium, i n	яєчник	ovary
13.	orchi-, orchidi-, -orchidia, -orchia	testis, is m	чоловіча статеві залоза, яєчко	testicle, male sexual gland
14.	pneumo-, pneumono-	pulmo, onis m	легеня	lung

15.	procto-	anus, i m	задній прохід	anus
		rectum, n	пряма кишка	rectum
16.	pyelo-	pelvis renalis	ниркова миска	renal pelvis
17.	salpingo-	tuba uterina	маточна труба	uterine tube
		tuba auditiva	слухова труба	auditive tube
18.	splanchno-	viscera pl	внутрішні органи	internal organs
19.	spleno-	lien, enis m	селезінка	spleen
20.	trachelo-	cervix, icis f (uteri)	шийка матки	neck of the uterus
21.	typhlo-	c(a)ecum, i n	сліпа кишка	cecum

ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

Завдання 1. Надайте значення термінів, зважаючи увагу на терміноелементи:

cardiographia	
enteroscopus	
trachelotomia	
salpingolysis	
pyelonephritis	
cystotomia	
cholecystectomy	
hysterectomy	
colporrhaphia	
anorchidia	
typhlocarcinoma	
proctologia	
pneumonopexia	
ileocoloplastica	
nephrotomographia	
metreurynter	
cholangioma	
choledochostomia	
splenorrhaphia	
orchipexia	
enterocolitis	

gastroscofia	
dacryocystectomy	
oophorographia	
endocarditis	

Завдання 2. Доповніть терміни терміноелементами:

1. Спазм заднього проходу або прямої кишки—.....spasmus;
2. Метод реєстрації параметрів дихання людини або тварини –graphia;
3. Хірургічна операція видалення яєчок –ectomy;
4. Запальне ураження труби та яєчника—salping.....itis;
5. Синдром гострого ураження людини з переважним запальним ушкодженням дистального відділу товстої кишки з типовими проявами коліту з обов'язковою появою крові у випорожненнях – dys.....ia;
6. Запальне захворювання слизової дванадцятипалої кишки і пілоричної зони шлунка –duodenitis;
7. Розтин просвіту загальної жовчної протоки –tomy;
8. Поширене гінекологічне захворювання, при якому клітини внутрішнього шару стінки матки розростаються поза межі цього шару – endo.....iosis;
9. Метод лікування порушень серцевого ритму за допомогою електричних імпульсів певної сили і частоти, які діють на міокард і зумовлюють скорочення шлуночків –stimulatio;
10. Запалення ниркової миски і сечового міхура –cystitis.

Завдання 3. Знайдіть відповідний латинський еквівалент для клінічного терміну:

1. oophoritis	a) tumor caeci
2. cardiomyotomy	b) morbus renis
3. colectomy	c) sectio cordis

4. pneumonia	d) inflammatio testis
5. typhloma	e) cancer vesicae urinariae
6. cystocarcinoma	f) inflammatio ovarii
7. splenectomy	g) inflammatio vesicae felleae
8. orchitis	h) resectio lienis
9. nephrosis	i) inflammatio pulmonis
10. cholecystitis	j) resectio vaginae

Завдання 4. Перекладіть діагнози українською мовою:

<i>Діагноз</i>	<i>Переклад</i>
colitisulcerosanonspecifica	
inflammatiopurulenta	
herniafemoralis	
bursitisarticulationisgenus	
albuminuriagravidarum	
pyelonephrosischronica	
lienmobilis	
carcinomamammae	
ileuscongenitus	
osteoarthrosissenilis	

Завдання 5. Перекладіть діагнози латинською мовою:

гострий постпневмонічний абсцес	
бронхіальна астма	
гангренозний апендицит	
гострий апендицит	
поверхнева пахова грижа	
гострий калькульозний перфоративний холецистит	
гострий геморагічний панкреатит	
гострий риногенний гнійний гайморит	
хронічний катаральний фронтит	
шийний остеохондроз	

туберкульозний менінгоенцефаліт	
гостра респіраторнахвороба	

Завдання 6. Прочитайте текст англійською мовою, оберіть з текста слова – еквіваленти латинських або грецьких термінів:

Female hysteria

Female hysteria was once a common medical diagnosis for women. It is no longer recognized by medical authorities as a medical disorder. Its diagnosis and treatment were routine for hundreds of years in Western Europe. In Western medicine hysteria was considered both common and chronic among women. The American Psychiatric Association dropped the term “*hysteria*” in 1952. Even though it was categorized as a disease, hysteria's symptoms were synonymous with normal functioning female sexuality. Women considered to have it exhibited a wide array of symptoms, including anxiety, shortness of breath, fainting, nervousness, sexual desire, sleeplessness, fluid retention, heaviness in the abdomen, irritability, loss of appetite for food or sex, (paradoxically) sexually forward behaviour, and a "tendency to cause trouble for others". In extreme cases, the woman may have been forced to enter an insane asylum or to have undergone surgical removal of uterus.

Джерело: https://en.wikipedia.org/wiki/Female_hysteria

<i>Латинський термін</i>	<i>Англійський еквівалент</i>
morbus, i m	
anorexia	
hysterctomia	
curatio, onis f	
insomnia, ae f	
syncope, es f	
apnoë	
libido, inis f	

Тема 6

Мета: Знати структуру будь-якого клінічного терміну. Вміти виводити значення префіксальних та афіксальних похідних термінів. Вміти складати терміни за допомогою грецьких префіксів та суфіксів відповідно заданому значенню. Вміти аналізувати та переводити прості та складені клінічні терміни.

Таблиця № 6
Патологічні процеси

№ п/п	Грецькі ТЕ	Значення українською мовою	Значення англійською мовою
1.	-agra	біль кісткової локалізації	local pain
2.	alg-, -algia, -algisia -odynia	хвороблива чутливість; біль	pain, ache
3.	astheno-	слабкість, ослаблення, астенія	asthenia, weakness
4.	athero-	відкладення жиру, жироподібних речовин, напр. в стінках артерій	lard-like substance
5.	-cele	грижа	hernia
6.	-cytosis	підвищення місткості кількості клітин в порівнянні з нормою	more than normal (increased) quantity of blood cells
7.	-ectasia, -ectasis	розтягнення, розширення, ектазія статевого органу	distension, dilatation
8.	-ectopia	зміщення	displacement, malposition
9.	-lithiasis	утворення конкрементів, каменів	concretion, formation of stones
10.	-lysis, -lyt-	розчинення, порушення, розплавлення, розсмоктування	dissolution, resorption

11.	-malacia	ненормальна м'якість, пом'якшення, малація	softening
12.	-megalia	збільшення	excess growth
13.	-necrosis	відмирання, передчасна загибель	necrosis
14.	patho-, -pathia	страждання, захворювання; настрій	pathology, disease, suffering
15.	-penia	нестача, зменшення кількості, головним чином кров'яних тілець	lack of, deficiency of smth
16.	philo-, -philia	любов, схильність, схильність до чого-небудь	inclination to(for)
17.	phobo-, -phobia	боязнь, хворобливе відвернення від чого-небудь	fear
18.	-plegia	удар, параліч	paralysis, stroke
19.	-privus	-прівний – обумовлений відсутністю або видаленням органу	caused by absence of organ or extremity
20.	-ptosis	опущення, зміщення органу вниз	falling, prolapse
21.	-rhexis	розрив, порушення органу	laceration, rupture
22.	-rhagia	кровотеча з будь-якого органу	bleeding
23.	-rhoea	витікання, витікання секрету або рідини	plentiful (abandoned, rich) excretion
24.	sclero-, -sclerosis	1. твердий, ущільнений, ущільнення, склероз, затвердіння. 2. відносно до склери (білкова оболонка ока)	induration, sclerosis
25.	-schisis	розщеплення органу	splitting, cleft

26.	steno-, -stenosis	вузький, тісний, звуження, стеноз	narrowing
27.	-stasis	застій	stopping

Зверніть увагу!

1. Можливо вживати в значенні «параліч» не тільки грецький терміноелемент - **plegia**, а також латинський термін **paralysis, is f** (з латинською назвою органу чи частини тіла). Наприклад: переклад терміну «*параліч очного нерва, ока/paralysis of the optic nerve (eye)*» може бути:

а) *ophthalmoplegia*

б) *paralysisnervioptici*

ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

Завдання 1.Надайте значення термінів, зважаючи увагу на терміноелементи:

gastrectasia	
enteroptosis	
asthenopia	
acroparalysis	
osteomalacia	
thoracogastroschisis	
dacryocystostenosis	
bronchectasia	
acromegalia	
splenorrhagia	
osteonecrosis	
nephrosclerosis	
cephalopathia	
leucocytosis	
gastrocele	
podagra	
nephrolithiasis	
angiectasia	

herniorrhaphia	
myelopathia	
ophthalmoplegia	
thrombocytopenia	
phlebosclerosis	
mastoptosis	
onychorhexis	

Завдання 2. Утворіть терміни зі значенням:

кровотеча з вуха	
ускладнення ковтання	
застій лімфи	
параліч ноги	
звуження вени	
розщеплення хребта	
опущення нирки	
затвердіння кісток	
нестача моноцитів в крові	
кровотеча з матки	
відмирання клітин печінки	
утворення каменів в жовчному міхурі	
захворювання носа	
виділення зі слизової оболонки носа	
обумовлений відсутністю печінки	
ненормальна м'якість тканини легені	
ущільнення артеріальної стінки внаслідок утворення жирових бляшок	
перенесення в організмі змінених клітин від існуючого первинного вузла з розвитком пухлини аналогічної гістологічної будови в іншій тканині або в іншому органі	

Завдання 3. Оберіть правильний термін, зверніть увагу на вживання терміноелементів «algia» та «odynia»:

stethalgia; pancreatalgia; thoracalgia; pododynia; gastralgia; mastodynia; ophthalmodynia;

1. біль в стопі – _____	7. біль в молочних залозах – _____
2. серцевий біль – _____	_____
3. грудний біль – _____	8. біль в грудній клітці – _____
4. біль в шлунку – _____	9. біль в підшлунковій залозі – _____
5. біль в очах – _____	_____
6. головний біль – _____	10. біль в глотці – _____

Завдання 4. Знайдіть відповідний латинський еквівалент для клінічного терміну:

1. cardiorrhexis	a) angina pectoris
2. stenocardia	b) prolapsus uteri
3. angiectasia	c) vasodilatatio
4. cardioplegia	d) ruptura cordis
5. cystostenosis	e) paralysis cordis
6. hysterorrhexis	f) induratio renis
7. nephrosclerosis	g) contractura vesicae urinariae
8. hysteroptosis	h) ruptura uteri

Завдання 5. Знайдіть значення терміна англійською мовою:

1. nosebleeding	a) chiralgia
2. softening of the joint	b) splanchnoptosis
3. displacement of uterus	c) gastrectasia
4. lack of phagocytes	d) colpostenosis
5. pain in the hand	e) rhinorrhagia
6. dilatation of the stomach	f) phagocytopenia
7. splitting of the skull	g) arthromalacia
8. narrowing of vagina	h) metrectopia
9. diseases of bones	i) cranioschisis
10. prolapse of all internal organs	j) osteopathia

Завдання 6. Прочитайте текст англійською мовою, дайте відповіді на питання:

1. Дайте визначення фобіям з тексту українською мовою.
2. Як Ви вважаєте, які фобії не характерні для України?
3. Чи страждаєте Ви або Ваші знайомі однією з цих фобій?

Top 10 Phobias of All Time

Phobias are distressing emotions initiated by out-of-proportion-fears, both real and imaginary. To the sufferer, a phobia can seem unbearable or even life-threatening, while others might find these strange and bizarre phobias quite fascinating.

1. Arachnophobia is the fear of spiders and other arachnids. This phobia is quite common, affecting as many as 1 in 3 women and 1 in 4 men. The sight of a spider can trigger a fear response, but in some cases, simply an image of an arachnid or the thought of a spider can lead to feelings of overwhelming fear and panic.

2. Ophidiophobia is the fear of snakes. This phobia is quite common and often attributed to evolutionary causes, personal experiences, or cultural influences.

3. Acrophobia, or the fear of heights, impacts an estimated 23 million adults. This fear can lead to anxiety attacks and avoidance of high places. People who suffer from this phobia may go to great lengths to avoid high places such as bridges, towers, or tall buildings.

4. Aerophobia or the fear of flying. Around 1 out of every 3 people has some level of fear of flying. Some of the common symptoms associated with this phobia include trembling, rapid heartbeat, and feeling disoriented.

5. Cynophobia, or the fear of dogs, is often associated with specific personal experiences such as being bitten by a dog during childhood. Such events can be quite traumatic and can lead to fear responses that last well into adulthood.

6. Astraphobia is a fear of thunder and lightning. People with this phobia experience overwhelming feelings of fear when they encounter such weather-related phenomena.

7. Trypanophobia is the fear of injections, a condition that can sometimes cause people to avoid medical treatments and doctors. Like many phobias, this fear often goes untreated because people avoid the triggering object and situation.

8. Social phobia (Social Anxiety Disorder) involves the fear of social situations and can be quite debilitating. In many cases, these phobias can become so severe that people avoid events, places, and people who are likely to trigger an anxiety attack.

9. Agoraphobia involves a fear of being alone in a situation or place where escape may be difficult. This type of phobia may include the fear of crowded areas, open spaces, or situations that are likely to trigger a panic attack. People will begin avoiding these trigger events, sometimes to the point that they cease leaving their home entirely.

10. Mysophobia, or the excessive fear of germs and dirt, can lead people to engage in extreme cleaning, compulsive hand-washing, and even avoidance of things of situations perceived as dirty. In some instances, this phobia may be related to obsessive-compulsive disorder.

Джерело: <https://www.verywellmind.com/most-common-phobias-4136563>

Мета: Знати структуру будь-якого клінічного терміну. Вміти виводити значення префіксальних та афіксальних похідних термінів. Вміти складати терміни за допомогою грецьких префіксів та суфіксів відповідно заданому значенню. Вміти аналізувати та перекладати прості та складені клінічні терміни.

Таблиця №7

Органи ротової порожнини (Стоматологія)

№ n/n	Грецькі ТЕ	Латинські слова	Значення українською мовою	Значення англійською мовою
1.	stomato- (stoma, stomatos)	os, oris n	рот	mouth
2.	glosso-, glossia (glossa)	lingua, ae f	язик	tongue
3.	odonto-, odontia (odus, odontos)	dens, dentis m	зуб	tooth
4.	cheilo-, -cheilia (cheilos)	labium, i n	губа	lip
5.	urano- (uranos)	palatum, i n (durum)	піднебіння (тверде)	hard palate
6.	ul-, ulo- (ulon)	gingiva, ae f	ясна	gum
7.	melo- (melon)	bucca, ae f	щока	cheek
8.	gnatho-, -gnathia (gnathos)	maxilla, ae f	щелепа, верхня щелепа	upper jaw
9.	-genia (genys, genyos)	mandibula, ae f	нижня щелепа	lower jaw
10.	-genia (geneion)	mentum, i n	підборіддя	chin

Таблиця № 8

Нервова система

№ n/n	Грецькі ТЕ	Значення українською мовою	Значення англійською мовою
1.	aesthesio-, -aesthesia	почуття, відчуття, чутливість	sensibleness
2.	encephalo-	головний мозок	brain
3.	-gnosis, -gnosia	1. знання, наука; 2. здатність пізнавати, знати	1. knowledgement 2. ability to learn, know something
4.	leptomeningo-	м'яка мозкова оболонка	soft covering the brain

			and spinal cord
5.	meningo-	мозкова оболонка	covering the brain and spinal cord
6.	-mnesia	що відноситься до пам'яті, до здатності згадувати	memory
7.	myelo-	спинний мозок	spinal/bone marrow
8.	neur-	нерв	nerve
9.	osteomyelo-	кістковий мозок	bone marrow
10.	pachymeningo-	тверда мозкова оболонка	hard covering the brain and spinal cord
11.	-phreno, -phrenia	що відноситься до розуму, психічним властивостям людини	mind
12.	psycho-, -psychia	що відноситься до душевних, духовних властивостей психіки	soul

Таблиця № 9

Дихальна система

<i>№ n/n</i>	<i>Грецькі ТЕ</i>	<i>Значення українською мовою</i>	<i>Значення англійською мовою</i>
1.	aëro-	повітря, повітряний	air
2.	oxy-, -oxia	1. окислений 2. що відноситься до кисню	1. acid, 2. oxygen
3.	pneumo-, pneumato-	повітря, газ, що знаходиться в органі	gas containing in organs
4.	pneumo-, pneumono-	легеня	lung
5.	-пноє, -пноєа	дихання	breath
6.	spiro-	що відноситься до дихання, дихальний	relating to breathing
7.	tracheo-	трахея, дихальне горло	windpipe

ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

Завдання 1.Надайте значення термінів, зважаючи увагу на терміноелементи:

а) захворювання ротової порожнини:

stomatitis	
odontalgia	

prognathia	
retrogenia	
uranoschisis	
gingivitis	
parodontitis	
meloma	
cheilosis	
odontorrhagia	

б) нервові захворювання:

amnesia	
oligophrenia	
neuritis	
myelocele	
psychosis	
encephalomalacia	
hyperaesthesia	
agnosia	
schizophrenia	
osteomyeloma	

в) патології дихальної системи:

pneumomalacia	
aërophagia	
pneumonectasia	
tracheomalacia	
pneumothorax	
apnoë	
tracheoma	
pneumocarcinoma	
hypoxia	
pneumosclerosis	

д) хірургічні операції, медичні маніпуляції:

stomatoscopia	
pneumolysis	

tracheotomia	
encephalographia	
neurolysis	
anaesthesia	
odontectomy	
glossotomy	
spirometry	
neurorrhaphy	
pneumothorax	
gnathoplasty	
myelogram	
cheilorrhaphy	
oxytherapy	

Завдання 2. Утворіть терміни з заданим значенням:

збільшення язика	
відмирання клітин головного мозку	
скопичення повітря в маточній трубі	
лікування людей з психічними розладами	
запалення мозку та мозкових оболонок	
послаблене дихання	
видалення нерва	
параліч язика	
запалення м'якої оболонки мозку	
кровотеча в роті	
хірургічна операція розрізу трахеї	
знижена чутливість	
відсутність головного мозку	
хірургічна операція відокремлення легені від прилеглих тканин	
наявність зайвих зубів	

Завдання 3. Знайдіть відповідний латинський еквівалент для клінічного терміну:

1. cheilitis	a) morbus cerebri
2. odontectomia	b) resectio linguae
3. osteomyelitis	c) inflammatio oris
4. cheiloschisis	d) inflammatio medullae ossium
5. neurotomia	e) labium leporinum
6. encephalopathia	f) inflammatio durae matris
7. pneumonia	g) resectio dentis
8. glossectomia	h) inflammatio anguli oris
9. stomatitis	i) fauces lupina
10. pachymeningitis	j) dysfunctio respiratoria
11. uranoschisis	k) inflammatio pulmonis
12. dyspnoë	l) sectio nervi

Завдання 4. Оберіть відповідну назву для психічної патології:

*paramnesia; psychopathia; paraesthesia; neurosis; encephalopathia; hypermnesia;
psychogenia; autotopagnosia; hebephrenia; neurasthenia*

1. Загальна назва дифузних незапальних уражень головного мозку з порушенням його функції –
2. Розлад пам'яті, при якому виникають хибні або перекручені спогади, може відбуватися зміщення минулого і сьогодення, а також реальних і вигаданих подій; часто характеризується переоцінкою впливу власної особи на результат деяких подій, що мали місце у минулому –
3. Психічна хвороба, чи точніше тип психічних хвороб, причиною якої є травма психічного походження (тяжке переживання) –
4. Один із підтипів шизофренії, який проявляється в безглуздій поведінці, розірваності мислення і химерній мові, щорозвивається переважно в дитячому і підлітковому віці. Вчинки хворих відрізняються придуркуватістю, театральною манірністю; можливі галюцинації.

- Поєднання в поведінці хворих карикатурної вишуканості з дурнуватою веселістю - одна з найхарактерніших рис захворювання –
5. Група захворювань, в основі яких лежать тимчасові зворотні порушення психіки функціонального характеру, зумовлені перевантаженням основних нервових процесів –
 6. Відчуття поколювання, лоскоту, печіння шкіри людини без видимого фізичного подразнення –
 7. Невпізнання частин власного тіла–.....
 8. Патологічне загострення пам'яті, що проявляється у мимовільному пригадуванні та відтворенні численних, давно забутих, не актуальних для хворого подій –
 9. Патологічний характер та темперамент, який виник на основі вродженої неповноцінності вищої нервової діяльності та дисгармонії її розвитку, душевний розлад –
 10. Психічний розлад з групи неврозів, серед проявів якого підвищена подразливість, стомлюваність, втрата здатності до тривалого розумового й фізичного зусилля –

Завдання 5. Доповніть текст словами, перекладіть:

vitium cordis; tonsillomegalia; hypopnoea; cardioplegia; obesitas; dysrhythmia; chirurgia; insultus; hyperkinesia

Sleep apnoea

Sleep apnoea is a sleep disorder characterized by pauses in breathing or periods of shallow breathing orduring sleep.Each pause can last for a few seconds to a few minutes and they happen many times a night. In the most common form, this follows loud snoring. There may be a choking or snorting sound as breathing resumes.As the disorder disrupts normal sleep, those affected may experience sleepiness or feel tired during the day. In children it may cause problems in school, or hyperactivity and

There are three forms of sleep apnea: obstructive (OSA), central (CSA), and a combination of the two called mixed. OSA is the most common form. Risk factors for OSA include being overweight(.....), a family history of the condition, allergies, a small airway, and enlarged tonsils (.....) In OSA, breathing is interrupted by a blockage of airflow, while in CSA breathing stops due to a lack of effort to breathe.

Treatment may include lifestyle changes, mouthpieces, breathing devices, and surgery (.....). Lifestyle changes may include avoiding alcohol, losing weight, stopping smoking, and sleeping on one's side. Without treatment, sleep apnea may increase the risk of heart attack (.....), stroke (.....), diabetes, heart failure (.....), irregular heartbeat (.....), obesity, and motor vehicle collisions.

Джерело: https://en.wikipedia.org/wiki/Sleep_apnea

Тема 7

Мета: Знати структуру будь-якого клінічного терміну. Вміти виводити значення префіксальних та афіксальних похідних термінів. Вміти складати терміни за допомогою грецьких префіксів та суфіксів відповідно заданому значенню. Вміти аналізувати та переводити прості та складені клінічні терміни.

Таблиця №10

Тканини тіла

№ п/п	Грецькі ТЕ	Латинські слова	Значення українською мовою	Значення англійською мовою
1.	adeno-	glandula, ae f	залоза	gland
2.	blasto-, -blastus	germen, inis n	зачаток, бласт – зародкова клітина або рання ембріональна стадія	germ
3.	chondro-	cartilago, inis f	хрящ, хрящовий	cartilage
4.	cyto-, -cytus	cellula, ae f	клітина	cell
5.	histo-, histio-	textus, us m	тканина	tissue
6.	myo-, -mysium	musculus, i m	м'яз, м'язовий	muscle
7.	lipo-	adeps, ipis m	жир, жирний, жировий	lard, fat
8.	dermo-, dermato-, -derma	cutis, is f	шкіра	skin

Запам'ятайте:

1. Назви шарів матки:

Endometrium, in – inner layer of the uterus – внутрішній шар матки

Perimetrium, in – the layer around uterus – шар навкруги матки

Myometrium, in – muscular layer of the uterus – м'язовий шар матки

Parametrium, in – the cellular layer near uterus – целюлярний шар біля матки

2. Назви шарів серця:

Epicardium, in – top of the heart – верхівка серця

Pericardium, in – bursa of the heart – серцева сумка

Endocardium, in – inner layer of the heart – внутрішній шар серця

Myocardium, in – heart muscle – серцевий м'яз

Таблиця № 11

Секреція, виділення тіла

№ n/n	Грецькі ТЕ	Латинські слова	Значення українською мовою	Значення англійською мовою
1.	chole-, -cholia	fel, fellis n; bilis, is f	жовч, жовчогінний	gall
2.	chylo-, -chyilia	lymphā, ae f	що відноситься до шлункового соку (ферменту)	gastric juice
3.	copro-	faeces, ium f (pl) stercus, oris n	кал	excrement, stool
4.	dacryo-	lacrima, ae f	сльоза	tear
5.	galacto-	lac, lactis n	молоко, молочний	milk
6.	haemo-, haemato-, -aemia	sanguis, inis m	кров	blood
7.	hidro-	sudor, oris m	піт	perspiration
8.	hydro-	aqua, ae f	1. вода; 2. рідина	water, liquor
9.	-lithus	calculus, i m	камінь	stone
10.	lymph-	lymphā, ae f	лімфа	lymph
11.	pyo-	pus, puris n	гній	pus, matter
12.	sialo-, -sialia	saliva, ae f	слина, слинний	spittle, saliva
13.	tox-, toxico-, toxi-	venenum, in	отрута, отруйний, токсичний	poison
14.	uro-, -uresis-, -uria	urina, ae f urinarius, a, um	сеча, сечовий	urine

Зверніть увагу!

1. Терміни зі значенням «наявність якоїсь речовини в порожнині органу/the flock of some substance in the cavity of any organ» є складними словами, що будуються за схемою:

НАЗВА РЕЧОВИНИ + НАЗВА ОРГАНУ (ГРЕЦЬКА АБО ЛАТИНСКА)

Наприклад: гній в порожнині матки/matter in the uterus cavity – pyometra; кров і речовина в піхві/blood and matter in the vagina – haematopyocolposetc.

2. Терміноелемент **-uria** означає:

а/ патологічний стан сечі/abnormalurinestate (haematuria– присутність крові в сечі/presence of blood in urine)

б/ стан діурезу/diuresis state (dysuria – ненормальний діурез, боляче мочевиділення/abnormal state of diuresis, painful diuresis)

3. Терміноелементи, які означають “**кров/blood**”:

а/ **haema–, haemat–** (haematoma– кривава пухлина/tumour of blood)

б/ **–aemia** – патологічний стан крові/abnormalbloodstate (hyperkaliaemia – перебільшення кількості калію в крові/more than normal quantity of potassium in blood);

в/ **–penia** – зменшення кількості кров’яних тілець/less than normal blood cells quantity (thrombopenia – зменшення кількості тромбоцитів у крові/less than normal quantity of thrombocytes in blood);

г/ **–cytosis** – збільшення кількості кров’яних тілець/more than normal blood cells quantity (erythrocytosis– збільшення кількості еритроцитів у крові/more than normal quantity of erythrocytes in blood).

ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

Завдання 1.Надайте значення термінів, зважаючи увагу на терміноелементи:

haemolysis	
cholelithiasis	
sialorrhoea	
uraemia	
glucosuria	

hidradenitis	
galactostasis	
coprophagia	
lymphadenitis	
acholia	
hydrarthrosis	
myoma	
haemorrhagia	
dermatoscopia	
chondroblastus	
cholekinesis	

Завдання 2. Утворіть терміни з заданим значенням:

збільшення сечі та інших азотистих речовин в крові	
утворення токсинів	
процес секреції сечі	
затримка циркуляції в лімфатичних судинах	
(доброякісна) пухлина з жирової тканини	
накопичення гною та крові в (порожнині) перикарду	
наука про (захворювання системи) крові	
сечокам'яна хворба	
запалення слюної залози	
скупчення крові в тканинах	
підвищення кількості тромбоцитів	
витікання молока	
відсутність шлункового соку	
руйнування тканин шляхом їх розплавлення протеолітичними ферментами	
м'язова слабкість	

Завдання 3. Знайдіть відповідний латинський еквівалент для клінічного терміну:

1. pyodermia

2. dacryolithus

3. myositis
4. chondroma
5. hydroencephalia
6. enuresis
 - a) accumulatio liquoris cerebrospinalis
 - b) calculus lacrimalis
 - c) incontinentia urinae
 - d) inflammatio musculi
 - e) empyema cutis
 - f) tumor cartilaginis

Завдання 4. Оберіть правильний варіант відповіді назви пухлини:

1. *Пухлина з плоского або перехідного епітелію; вона має кулясту форму, тверда або м'яка; з поверхні сосочкового вигляду – ...*
 - a) lipoma
 - b) papilloma
 - c) sarcoma
2. *Злоякісна пухлина сполучної тканини–...*
 - a) adenoma
 - b) myoma
 - c) sarcoma
3. *Доброякісна пухлина з волокнистої сполучної тканини–...*
 - a) fibroma
 - b) lipoma
 - c) adenoma
4. *Рідкісна доброякісна внутрішньосуглобова пухлина, яка складається з зародкових клітин хряща– ...*
 - a) chondroma
 - b) osteochondroma
 - c) chonroblastoma
5. *Доброякісна пухлина, що розвивається з епітелію різних залозистих органів – ...*
 - a) fibroma
 - b) adenoma
 - c) papilloma
6. *Тип злоякісних пухлин, що виникають з лімфоцитів – ...*
 - a) lymphoma
 - b) chondroma
 - c) haemangioma

7. Доброякісна пухлина, за походженням пов'язана з вадами формування судинної системи – ...

- a) lymphoma
- b) adenoma
- c) haemangioma

8. Поодинокі пухлини з компактною чи спонгіозною кістковою тканиною або з обидвох цих тканин водночас, що частіше зустрічається у нижній щелепі – ...

- a) chondroma
- b) osteoma
- c) lipoma

Завдання 5. Оберіть правильний термін:

urohaematoma; anaemia; hyposialia; anhidrosis; pyothorax; galactocoele; toxemia; hypercholia; hydrophobia; coprogramma

- 1. A condition in which an abnormally large amount of bile is formed in the liver –
- 2. A decrease in the total amount of red blood cells or hemoglobin in the blood, or a lowered ability of the blood to carry oxygen –
- 3. A collection of pus in the pleural cavity caused by microorganisms, usually bacteria –
- 4. The presence of toxins in the blood –
- 5. Limited accumulation of blood and urine in adipose tissue caused by damage to the wall of any part of the urinary system –
- 6. A dysfunction in which a person is unable to sweat when they are hot –
- 7. Comprehensive laboratory testing of stool –
- 8. A retention cyst containing milk or a milky substance that is usually located in the mammary glands –
- 9. A persistent and abnormal fear of water –

10. A decrease of salivation –

Грецькі терміоеlementи – назви кількісних та якісних характеристик, кольорів.

Тема

8

Мета: Знати структуру будь-якого клінічного терміну. Вміти виводити значення префіксальних та афіксальних похідних термінів. Вміти складати терміни за допомогою грецьких префіксів та суфіксів відповідно заданому значенню. Вміти аналізувати та переводити прості та складені клінічні терміни.

Таблиця № 12
Кількісні та якісні характеристики (антонімічні пари)

№ n/n	Грецькі ТЕ	Значення українською мовою	Значення англійською мовою
1.	allo-	другий, інший, змінений, незвичайний	unusual, another
	auto-	1. сам, той самий, свій, власний	self
2.	aniso-	нерівний, нерозмірний	unequal
	iso-	рівний, розмірний, однаковий	equal
3.	bary-, baro-	1. важкий, важкість, вага; 2. атмосферний тиск	heavy, weight, atmospheric pressure
4.	bathy-, batho-	глибокий, глибина	deep
5.	brachy-	короткий, скорочений	shortening
	platy-	плоский, сплющений, широкий	plane
	dolicho-	довгий, подовжений	long
6.	cryo-	що відноситься до холоду, до низької температури, до замерзання	cold, low temperature
	pyr-, pyro-, pyreto-	жар; лихоманливий стан	heat, high temperature; fever
	thermo-, -thermia	теплий; що відноситься до температури	warm, referring to temperature
7.	glyco-, gluco-	солодкий, наявність цукру, глюкоза	sweet, sugar, glucose
8.	hemi- (грец.), semi- (лат.)	напів-, половинний, односторонній	half
9.	hetero-	один з двох, другий, несхожий; відповідає рос. різно-	different
	homeo-, homo-	схожий, однаковий, тотожний	alike
10.	lepto-	дещо тонке, слабке, ніжне; вузьке	tender, thin
	rachy-	щільний, ущільнений, твердий	hard, indurated

11.	macro-	великий, крупний	big, large, enlargement
	megalo-, -megalia	великий, збільшений	big, increased, enlargement
	micro-	малий, маленький	small, smallness
12.	necro-	омертвляння, що відноситься до трупу	dead, corpuscle
	neo-	новий, молодий; заново створений	new
13.	oligo-	малий, незначний, недостатній	insufficient, not enough
	poly-	багато, множина; більше ніж в нормі	many
14.	ortho-	1. прями́й, вертикально направлений; 2. правильний, відповідає нормальному положенню	1. straight, vertical; 2. normal position
15.	pan-, panto-	все, весь, цілком	all, as a whole
16.	pseudo-	невірний, мнимий;	false
17.	tachy-, tacho-	швидкий, частий	fast, speedy, quick
	brady-	повільний, уповільнений	slow
18.	tele-, teleo-, telo-	1. віддалений (у просторі та часі) 2. скінчення, завершення	distant
19.	xero-	сухий	dry

Зверніть увагу! Словотвірні моделі, уточнюючі походження матеріалу для трансплантації:

1. allo- (*інший*) + transplantsplatio = пересадка органів або тканин від людини до людини;
2. xeno- (*чужий*) + transplantatio = пересадка органів або тканин від тварин людині;
3. iso- (*рівний*) + transplantatio = пересадка органів або тканин організмів, ідентичних в генетичному відношенні;
4. auto- (*сам*) + transplantatio = пересадка власних органів або тканин;
5. in (im) plantatio, onis f – імплантація, імплантація чужих для організму матеріалів (пластмаси, металу та ін.) та імплантатів живої природи (хрящі, кістки, клапани);
6. replantatio, onis f – реплантації, операція, що проводиться для приживлення відділеного при травмі органу або ділянки тканини на колишнє місце;

7. transplantantum, і n – ділянка тканини або орган, який використовується для пересадки.

Таблиця № 13
Кольори

<i>№ n/n</i>	<i>Грецькі ТЕ</i>	<i>Значення українською мовою</i>	<i>Значення англійською мовою</i>
1.	chloro-	1. зелений; 2. що містить хлор	1. green; 2. containing chlorine
2.	chromo- , chromato- -chromia	1. колір, окрас; 2. що відноситься до хрому	1. colour; 2. referring to chromium
3.	cyano-	1. темно-синій, синюшний; 2. що відноситься до синильної кислоти	1. blue, dark blue 2. referring to hydrocyanic (prussic) acid
4.	erythro-	1. червоний; 2. що відноситься до еритроцитів	1. red 2. referring to erythrocytes
5.	leuco-	1. білий; 2. що відноситься до лейкоцитів	1. white 2. referring to leucocytes
6.	melano-	1. темний, чорний; 2. що містить меланін	1. black, dark (dark brown) 2. containing melanine
7.	polio-	1. сірий; 2. що відноситься до сірої речовини головного мозку	1. grey; 2. referring to grey substance of the cerebrum
8.	xantho-	жовтий	yellow

Завдання для самостійної роботи

Завдання 1. Надайте значення термінів, зважаючи увагу на терміноелементи:

xerodermia	
orthopnoë	
thermoplegia	
brachyphalangia	
pseudostenosis	
melanoma	
cyanuria	

dyschromatopsia	
hemiparesis	
platycephalia	
chlorodontia	
xerostomia	
leucodermia	
hyperglykaemia	
mononeuritis	

Завдання 2. Оберіть терміноелементи, щоб отримати термін з необхідним значенням:

-anopsia	micro-	orth-	oligo-	-
kinesia	necro-			
spleno-erythro-		-trichia		-therapia
-megalia				
-carditis	xer-	chlor-		-odontia
-phobia	brady-			
hemi-oligo-	-gastria		-pnoe	-glossia
-cardia	cryo-			
-ophthalmia		-biosis	tachy-	-opsia
				macro-pan-

1. Двостороння сліпота в половині поля зору –
2. Одночасне дифузне запалення всіх оболонок серця –
3. Збільшення тканин язика, яке може охопити увесь орган або якусь його частину: кінчик, спинку чи бічні поверхні –
4. Малі розміри шлунка –
5. Розділ стоматології, який займається виправленням і попередженням аномалій розташування зубів і порушень прикусу –
6. Малорухливість та скутість рухів –

7. Сухість слизової оболонки та рогівки ока у зв'язку з порушенням їх живлення –
8. Патологічне збільшення розмірів селезінки –
9. Недостатній розвиток волосяного покриву на всіх або окремих ділянках тіла, які відповідно до статевої та расової приналежності звичайно покриті волоссям –
10. Уповільнене серцебиття –
11. Використання холоду в лікувально-профілактичних цілях, для відведення тепла від тканин, органів або від тіла людини –
12. Зміна в клітині, попередня її смерті; на відміну від некрозу, можливим є після усунення причини, що викликала цей стан, повернення клітини в початковий стан –
13. Патологічний страх почервоніти в присутності конкретної людини, кількох людей або численної аудиторії –
14. Пришвидшення дихання до 40-60 дихальних рухів за хвилину –
15. Порушення зору, при якому навколишні предмети здаються пофарбованими в зелений колір –

Завдання 3. Утворіть терміни з заданим значенням:

синюшний колір шкіри або слизових оболонок, пов'язаний з присутністю гемоглобіну еритроцитів, який недостатньо насичений киснем, у поверхневих судинах шкіри та слизової оболонки	
метод лікування, що полягає у введенні хворому у м'язи або під шкіру крові, взятої у нього з вени	
відчуття, які відчувають в глибинних частинах людського тіла, наприклад, в м'язах або суглобах	
страх всього, будь-яких дій і подій, будь-яких змін внутрішнього і зовнішнього середовища, що супроводжується занепокоєнням і дискомфортом	
метод лікування стиснутим повітрям	

змінена чутливість організму тварин і людини до чужорідних речовин (здебільшого білкової природи), що вводяться повторно	
страх перед незнайомими особами, боязнь знайомитися чи зустрічатися з ними	
системне запальне ураження багатьох м'язів	
вроджена вада, яка характеризується наявністю тільки одного пальця на кисті	
поверхнєве фарбування різців та іклів (частіше нижньої щелепи) в чорний колір при розвитку в них карієсу	

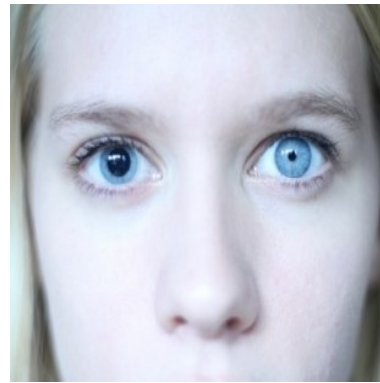
Завдання 4. Напишіть відповідний клінічний термін до картинки:

1. _____

2. _____

3. _____

4. _____

5. _____

6. _____

7. _____

8. _____

9. _____

Завдання 5. Оберіть відповідну назву патології, що походить від імені людини, міфічного героя, або тварини:

___ hippocampus

___ facies Hippocratica

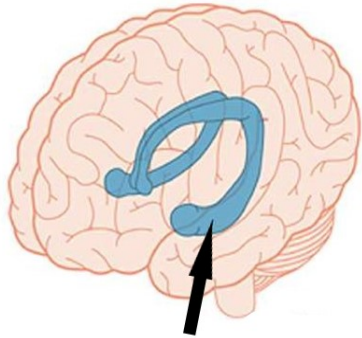

___ psychosis

___ hermaphroditismus

___ caput Medusae

___ syndromum Undinae

<p>A</p>	<p>Назва, що дана розширеним звивистим підшкірним венам на передній черевній стінці, які мають значення обхідного шляху відтоку венозної крові з системи ворітної вени (venaportae). Подібну назву дано тому, що в подібних випадках вени навколо пупка, розширюючись, нагадують собою зображення голови міфологічної Медузи - найбільш відомої з трьох сестер горгон, чудовиська з жіночим обличчям, у якого замість волосся з голови росли звиваються змії</p>	
<p>B</p>	<p>Наявність в одному організмі чоловічих та жіночих статевих органів. Термін походить від імені грецького міфологічного персонажа Гермафродита – дитини Гермеса та Афродити, який сполучив у собі ознаки чоловічої та жіночої статі.</p>	

С	<p>Частина лімбічної системи головного мозку (нюхального мозку). Бере участь в механізмах формування емоцій та консолідації пам'яті, тобто переходу короткочасної пам'яті в довготривалу. Назва походить від морського кіня з риб'ячим хвостом у давньогрецькій міфології, на якому їздили Тритон та nereїди.</p>	
D	<p>Рідкісне, аутосомно-домінантне захворювання, що характеризується порушенням автономного контролю дихання, апное. Свої корені назва хвороби бере від легенди, про русалку Ундіну, якій присягнув у коханні лицар сер Лоуренс: «Все моє дихання буде свідченням любові». Однак принц зрадив русалку й вона його прокляла, забравши в нього дихання, яким він поклявся. Ундіна сказала йому, що коли він засне, дихання залишить його тіло й настане смерть.</p>	
E	<p>Ознака важких захворювань органів черевної порожнини (перитоніту, перфорації виразки шлунка і дванадцятипалої кишки і т. д.), а також виснаження, хронічного безсоння – або ж, тобто при відсутності подібних симптомів, ознака майбутньої смерті (в цьому випадку зазвичай супроводжує агонією): запалі очі, запалі щоки, загострений ніс, синювато-бліда шкіра, вкрита краплинами холодного поту.</p>	
F	<p>Термін, яким позначають ненормальний психічний стан, що має стосунок або до епізоду, або до психічного розладу, що найчастіше проявляється маяченням, галюцинаціями, руховими розладами у вигляді ступору чи збудження, афективними порушеннями (тобто порушенням настрою) у вигляді депресії чи маніакального стану. Походить від персонажа давньогрецької і давньоримської міфології, Психеї, чарівної дівчини з крилами метелика, втілення людської душі.</p>	

BRONCHOPNEUMOLOGIA

1. Abscessus pulmonum
2. Asthma bronchiale infectiosoallergicum
3. Bronchitis capillaris
4. Bronchoectasiae cylindriformes
5. Bronchopneumonia bilateralis
6. Corpus alienum tracheae et bronchorum
7. Embolia arteriae pulmonalis
8. Emphysema pulmonum senile
9. Empyema pleurae (pleuritis purulenta)
10. Infarctus pulmonis sinistri/ dextri
11. Lues pulmonum
12. Oedema pulmonum grave
13. Pneumonia atypica primaria
14. Pneumonia traumatica secundaria
15. Pneumothorax traumaticus
16. Tracheobronchitis acuta et bronchiolitis mucopurulenta diffusa
17. Tuberculosis pulmonum

CARDIOLOGIA ET ANGIOLOGIA

1. Adipositas cordis = Cor adiposum
2. Aneurysma aortae
3. Arrhythmia absoluta
4. Cor bovinum
5. Cor pulmonale
6. Decompensatio cordis
7. Dilatatio ventriculi dextri/sinistri cordis
8. Endocarditis verrucosa atypica
9. Extrasystolia paroxysmalis
10. Infarctus anaemicus
11. Infarctus ischaemicus
12. Insufficiencia valvulae mitralis
13. Myocarditis toxica
14. Pancarditis rheumatica
15. Pericarditis rheumatica
16. Rheumocarditis acuta = Endomyocarditis rheumatica
17. Stenosis valvulae aortae
18. Tachycardia paroxysmalis
19. Thrombosis arteriae coronariae cordis
20. Thrombosis venae portae

CHIRURGIA

1. Fissura ani et recti
2. Fistula ani et recti
3. Fistula umbilici
4. Hernia diaphragmatica
5. Hernia lumbalis
6. Incarceratio herniae
7. Invaginatio herniae
8. Phlegmone manus
9. Ruptura abscessus hepatis

DERMATOLOGIA

1. Dermatitis herpetiformis
2. Dermatitis nonprofessionalis

3. Combustio
4. Congelatio
5. Erythema bullosum ichthyosiforme
6. Erythema toxicum neonatorum
7. Lichen ruber planus
8. Chloasma uterinum (gravidarum)
9. Keratoma senile
10. Lichen senilis atrophicus
11. Sclerodermia progressiva
12. Folliculitis profunda

GASTROENTEROLOGIA

1. Polyposis intestinalis
2. Resectio omenti partialis peritonei
3. Steatosis hepatis
4. Stenosis oesophagi
5. Volvulus ventriculi

HAEMATOLOGIA, TOXICOLOGIA

1. Intoxicatio alcoholica acuta
2. Intoxicatio alcoholica chronica
3. Intoxicatio medicamentosa
4. Plumbismus acutus

NEONATOLOGIA ET PAEDIATRIA

1. Adiponeurosis subcutanea neonatorum
2. Dacryocystitis neonatorum
3. Melanoma benignum iuvenile
4. Morbus haemolyticus neonatorum
5. Morbus haemorrhagicus neonatorum
6. Mors subita infantium
7. Paresis plexus brachialis
8. Polyarthrosis chronica infantilis

OPHTHALMOLOGIA

1. Chalazion
2. Corpus alienum intrabulbare
3. Degeneratio retinae pigmentosa
4. Phlegmone orbitae

OTORHINOLARYNGOLOGIA

1. Angina phlegmonosa acuta
2. Carcinoma laryngis
3. Neuritis nervi acustici bilateralis
4. Otitis serosa chronica
5. Otomycosis bilateralis
6. Polyposis nasi
7. Ruptura traumatica membranae tympani
8. Stenosis laryngis acuta

MORBI INFECTIOSI

1. Dysenteria bacterialis
2. Mononucleosis infectiosa

NEPHROLOGIA ET UROLOGIA

1. Ectopia vesicae urinariae
2. Enuresis diurna et nocturna
3. Pyelonephritis calculosa chronica
4. Ren mobilis

5. Ren polycysticus

OBSTETRICIA ET GYNAECOLOGIA

1. Atrophia senilis vaginae
2. Fibromyoma uteri
3. Fibrosis ovarii cum hypofunctione
4. Hypoplasia uteri
5. Metropathia haemorrhagica climacterica
6. Myoma submucosum cavi uteri
7. Obturatio tubae uterinae bilateralis
8. Polycystosis ovarii bilateralis
9. Ruptura uteri spontanea
10. Ruptura perinei

NEUROLOGIA

1. Abscessus cerebri
2. Encephalitis vera sive lethargica
3. Haematoma subdurale acutum
4. Hernia discalis
5. Neuralgia nervi trigemini et migraena
6. Neuritis nervi facialis
7. Radiculitis lumbosacrlis sive ischias

ORTHOPAEDIA ET TRAUMATOLOGIA

1. Bursitis olecrani
2. Fractura intertrochanterica femoris dextri/sinistri
3. Fractura ossium pelvis
4. Fractura phalangium manus dextrae/sinistrae
5. Fractura processus styloidei radii dextri/sinistri
6. Fractura vertebrae cervicalis

PSYCHIATRIA

1. Adynamia psychica
2. Ambivalentia emotionalis
3. Anorexia psychica
4. Coma alcoholicum
5. Coma epilepticum
6. Delirium
7. Delirium tremens
8. Dipsomania vera

STOMATOLOGIA

1. Stomatologia therapeutica sive conservativa
2. Caries cementi/
3. Caries sicca.
4. Macula alba enameli.
5. Melanodontia (amelogenesis infantilis)
6. Amputatio pulpae.
7. Dystrophia pulpae dentis.
8. Gangraena pulpae dentis.
9. Hyperaemia pulpae.
10. Mumificatio pulpae.
11. Necrobiosis et necrosis pulpae dentis.
12. Pulpectomia partialis.
13. Pulpitis totalis acuta.
14. Pulpitis hypertrophica (granulomatosa).
15. Pulpoperiodontitis acuta.

Morbi linguae.

1. Glossitis superficialis acuta.
2. Glossitis benigna migratoria.
3. Glossitis psychgena in menopausa(glossopyrosis).
4. Lingua geographica.
5. Lingua obtecta.
6. Lingua villosa nigra.

Morbi cavi oris.

1. Stomatitis angularis.
2. Stomatitis aphthosa cum hypersialia.
3. Stomatitis catarrhalis simplex.
4. Stomatitis herpetica.
5. Stomatitis medicamentosa.
6. Stomatitis mycotica.

Morbi labiorum.

1. Cheilitis allergica.
2. Cheilitis angularis.
3. Cheilitis exfoliativa marginalis.
4. Cheilitis profunda.
5. Cheilitis glandularis purulenta superficialis.
6. Cheiliti granulomatosa sive solaris.
7. Cheilitis pyogenica.

А

abdōmen, inis n	живіт
abdominālis, e	черевний
ablatio, ōnis f	абляція, відділення, відшарування
abortus, us m	аборт
<i>a. criminalis</i>	кримінальний (злочинний) аборт
<i>a. spontaneus</i>	викидень
abscessus, us m	абсцес
absolūtus, a, um	абсолютний, повний
abstinentia, ae f	стриманість
accessus, us m	припадок
accretio, ōnis f	приріст
acidōsis, is f	ацидоз, збільшення вмісту кислих речовин у крові і тканинах
acne, esf	вугор (шкіряний)
acquisītus, a, um	придбаний
actīvus, usm	активний
actus, usm	акт, дія
acūtus, a, um	гострий
ad (<i>нпуїм. з Acc.</i>)	до, для, при
adenomatōsis, isf	аденоматоз
adenovirālis, e	аденовірусний
adipositas, ātisf	ожиріння
adipōsus, a, um	жировий, жирний
adnexītis, īdisf	аднексит, запалення придатків матки
aegrōtus, i m	хворий, пацієнт
aequālis, e	рівний, однаковий
aēr, aēris m	повітря
agenesia, ae f	агенезія, природжена відсутність або недорозвинення органу або частини тіла
agger, ēris m	потовщення, ущільнення
aggravatio, ōnis f	аггравация, перебільшення хворобливих явищ
albinismus, i m	альбінізм, депігмертація
alimentarius, a, um (alimentāris, e)	аліментарний, харчовий, поживний
allergia, ae f	алергія, незвичайна реакція організму
allergicus, a, um	алергічний
allergōsis, is f	алергоз
alternans, ntis	той, що чергується, переміжний
altus, a, um	високий
albinismus, i m	альбінізм, депігмертація
amelia, ae f	амелія, вроджена відсутність кінцівки або її частини
amphorophonia, ae f	амфорофонія, дихальний шум, що має металевий відтінок
amputatio, ōnis f	ампуація, відсікання кінцівки, її частини або деяких органів
anaemia, ae f	анемія, недокрів'я
angīna, ae f	ангіна
angiogēnus, a, um	ангіогенний, викликаний судинною патологією
angiostenōsis, is f	ангіостеноз, звуження судини
angūlus, i m	кут

ankylōsis, is f	анкілоз
anorexia, ae f	анорексія, відсутність апетиту
anosmia, ae f	аносмія, відсутність нюху
anoxia, ae f	аноксія, кисневе голодування
anthropometria, ae f	антропометрія, вимірювання людського тіла
antirabīcus, a, um	антирабїчний, спрямований проти сказу
antitetanīcus, a, um	протиправцевий
anus, i m	анус, задній прохід
aorta, ae f	аорта
apertus, a, um	відкритий
aplasia, ae f	аплазія, повне або часткове недорозвинення будь якого органу або тканини
aplastīcus, a, um	апластичний
arcus, us m	дуга
arteria, ae f	артерія
arteriītis, īdis f	артеріїт
articulatio, ōnis f	суглоб
artificālis, e	штучний
ascaridōsus, a, um	аскарідозний
ascītes, ae m	асцит
asphyxia, ae f	асфіксія, ядуха
asphyxīcus, a, um	асфіксичний
aspiratio, ōnis f	аспірація, вдихання
assimilatio, ōnis f	засвоєння, пристосування
asthenīcus, a, um	астенічний
asthma, ātis n	астма
asthmaticūcus, a, um	астматичний
asystolia, ae f	асистолія, різке послаблення скорочень серцевого м'язу
atelectāsis, is f	ателектаз, спадання легкого
atherosclerōsis, is f	атеросклероз
athetōsis, is f	атеоз
atonia, ae f	атонія, відсутність тону
atresia, ae f	атрезія, відсутність природного отвору
atrium, i n	передсердя
atrophia, ae f	атрофія, відсутність харчування
atypīcus, a, um	атиповий, незвичайний
auscultatio, ōnis f	ауксультация
avitaminōsis, is f	авітаміноз, вітамінна недостатність

В

bacillus, i m	паличка
b. dysentericus	дизентерійна паличка
bacteriālis, e	бактеріальний
benignus, a, um	доброякісний
bicornis, e	двурогий
bigemīnus, a, um	подвійний, здвоєний
bilaterālis, e	двосторонній
biliāris, e	жовчний
bilirubinaemia, aef	білірубінемія, вміст жовчного пігменту в крові
biopsia, ae f	біопсія
blennorrhoea, ae f	бленорея
brachialis, e	плечовий

bradysystolia, ae f
bronchiālis, e
bronchiolītis, ĩdisf
bronchītis, ĩdisf
bucca, aef
bulimia, aef
bullā, aef
bursītis, ĩdisf

cachexia, aef
caecītas, ātisf
cancer, crim
caput, ĩtisn
carcinōma, ātisn
carcinomatōsus, a, um
cardiopulmonālis, e
cardiovascularis, e
caries, ēif
catarrhālis, e
catarrhus, im
cavernōsus, a, um
celer, ěris, ěre
cerebrālis, e
cerebrospinalis, e
cerēbrum, i n
cervix, ĩcis f
choledōchus, a, um
cholelithiāsis, is f
chondromatōsis, is f
chronīcus, a, um
chroniosepsis, is f
cibus, i m
cirrhōsis, is f
claudicatio, ōnis f
clausus, a, um
clavus, i m
climacterīcus, a, um
clunis, is f
clunes praeviae
coagulūm, i n
colīca, ae f
collapsus, us m
collum, i n
colon, i n
columna, ae f
c. vertebrālis
coma, ātis n
commotio, ōnis f
commūnis, e
complētus, a, um

брадісисто́лія, уповільнене серцебиття у фазі скорочення
бронхіа́льний
бронхіо́літ, запалення бронхіол
бронхі́т
щока
булімія
булла, водяна бульбашка
бурсит, запалення суглобно́ї сумки

C

кахе́ксія, виснаження
слі́пота
ра́к
голова
карцино́ма, ракова пухлина
карціно́матозний, раковий
серцево-ле́геновий
серцево-су́динний
ка́рієс, косто́їда, руйнування кістково́ї тканини зу́ба
ката́ральний
ката́р
каверно́зний, печеристий
шви́дкий
це́ребра́льний, мозковий
спинно́мозковий
вели́кий голо́вний мозо́к
ши́я, ши́йка
жо́вчний (про прото́ку)
хо́лелітіа́з, жо́вчнокам'яна хвороба
хондро́матоз
хро́нічний
хро́ніосепсі́с, повільно́плинне септи́чне захворюва́ння
ї́жа
циро́з
кульга́вість
за́критий
мозо́ль
кліма́кретичний
сі́дни́ця, та́з
сі́дни́чне передле́жання
згусто́к
колі́ка
кола́пс
ши́я, ши́йка
ободо́ва кишка
сто́вп
хребе́т
кома
стру́с
зага́льний, зви́чайний, про́стий
повни́й

complicatio, ōnis f	ускладнення
compressio, ōnis f	компресія, утиск, стиснення
congenītus, a, um	вроджений
congestīvus, a, um	застійний
conjunctivītis, īdisf	кон'юнктивіт, запалення сполучної оболонки ока
conservatīvus, a, um	консервативний, той, що зберігає
constipatio, ōnis f	запор
constitutio, ōnis f	конституція, будова
constitutionālis, e	конституціональний
continuus, a, um	постійний
contra (<i>прим. зAcc</i>)	проти
contractura, aef	контрактура
contratussīvus, a, um	протикашльовий
contusio, ōnis f	контузія, удар
cor, cordis n	серце
cornuālis, e	роговий
coronarius, a, um	коронарний, вінцевий
corpus (ōris n)alienum	чужорідне тіло
corticālis, e	кірковий
crepitatio, ōnis f	крепітація
criminālis, e	кримінальний, злочинний
crouppōsus, a, um	крупозний
crus, cruris n	гомілка
cryptorchismus, i m	крипторхізм, затримання яєчка в черевній порожнині
curabilis, e	виліковний, той, що підлягає лікуванню
curatio, ōnis f	лікування
cutanēus, a, um	шкірний
cutis, is f	шкіра
cyanoīcus, a, um	синюшний
cyclus, i m	цикл
cysta, ae f	кіста

D

decubītus, us m	пролежень
decurrens, ntis	той, що протікає, поточний
decursus, us m	перебіг, проходження, розвиток
defecatio, ōnis f	дефекація
deficiens, ntis	недостатній, неповний
deformans, ntis	деформуючий
dehelminthisatio, ōnis f	дегельмінтизація, вигнання глистів
dementia, ae f	слабоумство
descensus, us m	опущення
desensibilisatio, ōnis f	десенсибілізація
desmurgia, ae f	десмургія
desquamatio, ōnis f	десквамація, злущування, лущення
deviatio, ōnis f	девіація, викривлення
diabētes, ae m	діабет
diabetīcus, a, um	діабетичний
diagnōsis, is f	діагноз
diaphragmālis, e	діафрагмальний, що відноситься до діафрагми
diarrhoea, ae f	діарея

diathēsis, is f	діатез
differens, ntis	диферентний, що розрізняються
difficultas, ātis f	утруднення
diffūsus, a, um	дифузний, поширений, розлитий
dilatatio, ōnis f	розширення, розтягнення
diphtheria, ae f	дифтерія
discus, i m	диск
disseminātus, a, um	розсіяний
dissimilātus, a, um	той, що відрізняється, різноманітний
distractio, ōnis f	розтягнення, розширення
diverticulum, i n	дивертикул
divīnus, a, um	божественний
<i>morbus d.</i>	падуча хвороба, епілепсія
dolor, ōris m	біль, хворобливість
dolorōsus, a, um	больовий, болісний
ductus, us m	протока
duodenogastrālis, e	дванадцятипало-шлунковий
duodēnum, i n	дванадцятипала кишка
duplex, icis	подвійний
durus, a, um	твердий, міцний
dysbacteriōsis, is f	дизбактеріоз, порушення бактеріальної флори кишечника
dysenteria, ae f	дизентерія, розлад кишечника
dyspepsia, ae f	дисперсія, розлади травлення
dysplasia, ae f	дисплазія, порушення розвитку
dystonia, ae f	дистонія, порушення тону

Е

eczēma, ātis n	екзема
elephantiāsis, is f	елефантіаз, слоновість
emboliformis, e	емболіформний, пробковидний
emēsis, is f	блювота
emetīcus, a, um	блювотний
enanthēma, ātis n	енантема
encephalītis, īdis f	енцефаліт
<i>e. acarinarum</i>	кліщовий енцефаліт
encephālon, in	головний мозок
endaortītis, īdis f	ендаортит, запалення внутрішньої стінки артерії
endogēnus, a, um	ендогенний, той, що виникає всередині організму
epicrīsis, is f	епікриз
epidemīcus, a, um	епідемічний
epileptīcus, a, um	епілептичний
epistāxis, is f	носова кровотеча
epithelium, i n	епітелій
equinus, a, um	кінський
erosio, ōnis f	ерозія, роз'їдання
eruptio, ōnis f	висип, висипання
erysipēlas, ātis n	рожа, рожисте запалення шкіри
erysipelatōsus, a, um	бешиховий
erythēma, atis n	еритема

et(сполучник)

eutrophia, aef
eutrophicus, a, um
evacuatio, ōnisf
evolutio, ōnisf
evulsio, ōnisf
exacerbatio, ōnisf
examinatio, ōnisf
excoriatio, ōnisf
exogēnus, a, um
exophthalmus, i m
expectoratio, ōnis f
expulsio, ōnis f
exsiccōsis, is f
exsudatio, ōnis f
exsudatīvus, a, um
extensio, ōnis f
extirpatio, ōnis f
extractio, ōnis f
extrasystole, es f
extrauterīnus, a, um
extravasatio, ōnis f
exulcerans, ntis

facies, ēi f
fastidium, i n
febris, is f
ferīnus, a, um
fibrillatio, ōnisf
fibrinōsus, a, um
fistūla, aef
flavus, a, um
focālis, e
focus, i m
foetor, ōris m
f(o)etus, us m
fontaneus, a,
umfractūra, ae f
f.aperta
f. clausa
f. complicāta
fremītus, us m
f.vocalis
functionālis, e
fungicīdus, a, um

i
еуротрофія, здоровий зовнішній вигляд
еуротрофічний
евакуація, видалення
розвиток
вивих
загострення
обстеження, дослідження
кровоточивість
екзогенний, що виникає впливом зовнішніх факторів
екзофтальм, витрішкуватість
відхаркування
вигнання
зневоднення
виділення ексудату
ексудативний, пов'язаний з виділенням ексудату
розтягнення
екстирпація, повне видалення органу, викорінення
витяг
екстрасистола, додатковий (передчасне) скорочення серця
позаматковий
крововилив, кровотеча
виразковий

F

обличчя
огида, неприйняття
лихоманка
гавкаючий
фібриляція, мерехтіння
фібринозний, волокнистий
фістула, свищ
жовтий
вогнищевий
вогнище, центр
поганий запах, сморід
плід
фонтанний, рясний, неприборканий
перелом
відкритий перелом
закритий перелом
ускладнений перелом
шум, шепіт, бурмотання
голосове тремтіння
функціональний
протигрибковий

furunculōsis, is f	фурункульоз
furunculū, i m	фурункул
fuscus, a, um	темний, чорно-бурий, чорнуватий

G

gangraena, ae f	гангрена
gestatio, ōnis f	вагітність
gaster, tris f	шлунок
gastroesophagēus, a, um	шлунково-стравохідний
genu, us n	коліно
gibbus, i m	горб
gingīva, ae f	десна
glandūla, ae f	залоза
<i>g. suprarenalis</i>	наднирник
glaucōma, atis n	глаукома
gravatio, ōnis f	скрута, тяжкість
gravīda, ae f	вагітна (жінка)
graviditas, atis f	вагітність
grippus, im	грип; = <i>influenza, aef</i>
gustatorius, a, um	смаковий
gynaekologīcus, a, um	гінекологічний

H

habituālis, e	звичний
habitus, us m	габітус, зовнішній вигляд, зовнішність, статура
haematogēnus, a, um	гематогенний
haemolytīcus, a, um	гемолітичний
haemoptoë, äsf	гемоптоє, кровохаркання
haemorrhagīcus, a, um	геморагічний
hectīcus, a, um	виснажуючий
helminthīcus, a, um	глистовий
helminthus, im	гельмінт, глист
hepar, ätisn	печінка
hepatītis, idisf	гепатит
hereditarius, a, um	спадковий
hernia, aef	грижа
herpes, ätism	герпес
herpetīcus, a, um	герпетичний
herpetiformis, e	герпетиформний
hordeolum, in	ячмінь
horizontālis, e	горизонтальний
humīdus, a, um	вологий
humor, ōrism	волога, рідина
hydrops, opism	водянка

hyperglykaemicus, a, um
hyperreflexio, ōnis f
hypertrophia, ae f
hypophysarius, a, um
hypoxia, ae f

гіперглікемічний
гіперрефлексія
гіпертрофія
гіпофізарний
гіпоксія, киснєве голодування

I

iatrogēnus, a, um
ichthyōsis, is f
ictērus, im
ictus, usm
ileum, in
ileus, im
immatūrus, a, um
immīnens, ntis
imminentia, ae f
immobilitas, ātis f
impetigo, īnis f
implantatio, ōnis f
implēnus, a, um
impressio, ōnis f
incarceratio, ōnis f
incisio, ōnis f
incisus, a, um
incomplētus, a, um
incubatīvus, a, um
incurabilis, e
induratio, ōnis f
indurātus, a, um
inedia, ae f
inertia, ae f
i.uterina
infantilis, e
infantilismus, i m
infarctus, us m
infectio, ōnis f
infectiōsus, a, um
inflammatio, ōnis f
inguinālis, e
inoperabilis, e
inordinātus, a, um
inspectio, ōnisf
insufficientia, ae f
insultus, us m
intermittens, ntis
internus, a, um
intertrigo, īnisf
interventriculāris, e
intervertebrālis, e
intoxicatio, ōnisf

див. iatrogēnus
іхтіоз, зроговіння шкіри
жовтяниця
удар, повштовх
клубова кишка
кишкова непрохідність
незрілий;
загрозливий
загроза
імобільність, нерухомість
імпетиго
імплантація, впровадження, вживлення
неповний
вдавлення
обмеження, защемлення
різь
різаний
неповний
інкубаційний
що не підлягає лікуванню, невиліковний
затвердіння
ущільнений, щільний
голодування
інерція, бездіяльність, млявість
слабкість родової діяльності
інфальтивний, дитячий
інфантилізм
інфаркт
інфекція, зараження
інфекційний
запалення
паховий
іноперабельний, той, що не підлягає операції
безладний, мимовільний
огляд
недостатність
інсульт
інтермітуючий, переміжний
внутрішній
попрілість
міжшлуночковий
міжхребетний
інтоксикація, отруєння

intracranialis, e	внутрішньочерепний
intubatio, ōnisf	інтубація
invaginatio, ōnisf	інвагінація
invasio, ōnisf	інвазія, впровадження, вторгнення
inversus, a, um	зворотний, оборотний
inveterātus, a, um	
irregulāris, e	нерегулярний, нестабільний
ischaemia, aef	ішемія
ischaemicus, a, um	ішемічний
ischuria, aef	іщурія, затримка сечі
J	
jatrogēnus, a, um	ятрогенний, що виник в результаті впливу на хворого словом або дією лікаря
juvenilis, e	юнацький
K	
kyphosis, is f	кіфоз
L	
labium, i n	губа
labor, ōris m	праця, робота; тут: перейми
<i>labores parturientes</i>	родові перейми
lac, lactis n	молоко
lacerātus, a, um	рваний
laesio, ōnis f	порушення, пошкодження
laesus, a, um	порушений
laryngotracheitis, ĭdisf	ларинготрахеїт
latens, ntis	латентний, прихований
lentus, a, um	повільний, тут: затяжний
leptomeningitis, ĭdisf	лептоменингіт
leucocytosis, isf	лейкоцитоз, множинність лейкоцитів у крові, (білокрів'я)
leucolysis, isf	лейколіз, руйнування лейкоцитів
lichen, ēnism	лишай
lipōma, ātism	ліпома
liquor, ōrism	рідина
lobāris, e	частковий, односторонній
longitudinālis, e	поздовжній
lordosis, isf	лордоз
lumbāgo, ĭnisf	люмбаго
lumbālis, e	поперековий
lupus, ĭm	вовк, тут: вовчак
<i>L.erythematōsus</i>	червоний вовчак
luxatio, ōnisf	вивих
M	
macūla, ae f	пляма
magnus, a, um	великий, тут: рясний
major, jus	великий, більший
malignus, a, um	злякисний
mamma, ae f	молочна залоза

manuālis, e	мануальний, ручний
marasmus, i m	маразм
marmorātus, a, um	мармуровий
massa, ae f	маса
massīvus, a, um	масивний, рясний, поширений, множинний
mastītis, īdis f	мастит, запалення молочної залози
matutīnus, a, um	ранковий
medicamentōsus, a, um	медикаментозний
medicamentum, in	медикамент, ліки
medicinālis, e	медичний, лікувальний
medicōsus, a, um	лікувальний
medius, a, um	середній
<i>otītis media</i>	запалення середнього вуха
membrana, ae f	мембрана, перетинка
<i>m. tympanīca</i>	барабанна перетинка
membrum, i n	член, кінцівка
mentālis, e	ментальний, розумовий
mercurialismus, i m	меркуріалізм, отруєння ртуттю
microclysma, ātis n	мікроклізма
mitrālis, e	мітральний, двостулковий
mobilitas, ātis f	мобільність, рухливість
mollis, e	м'який
mongolismus, i m	монголізм, застаріла назва хвороби Дауна
morbiditas, ātis f	захворюванність
morbilli, ōrum m	кір
morbus, i m	хвороба, захворювання
<i>m. Botkini</i>	хвороба Боткіна
mors, mortis f	смерть
morsus, a, um	вкущений
mortuositas, ātis f	смертність
motio, ōnis f	рух
mucōsa, ae f	слизова (оболонка)
multiplex, īcis	множинний
murmur, ōris n	шум, бурмотання
musculus, i m	м'язи
myocardium, i n	міокард, серцевий м'яз

N	
naevus, i m	невус, рідна пляма
nanismus, i m	нанізм
nanus, i m	карлик
naturālis, e	натуральний, природний
nausēa, ae f	нудота
necrōsis, isf	некроз, омертвіння
necrotīcus, a, um	некротичний
neonātus, im, f	немовля
nephrosīsis, isf	нефроз
neurodermītis, īdisf	нейродерміт
neuropathīcus, a, um	невропатичний
neurotoxicus, a, um	нейротоксичний
neurotrōpus, a, um	нейротропний

nodulōsus, a, um
nodus, im
normālis, e
nycturia, aef

вузликовий
вузол
нормальний
ніктурія, нічне нетримання сечі

obesitas, ātisf
obligātus, a, um
obliteratio, ōnisf
obnubilatio, ōnisf
obstipatio, ōnisf
obstructio, ōnisf
obstructīvus, a, um
obtūsus, a, um
occipitālis, e
occlusio, ōnis f
ocūlus, i m
odor, ōris m
oedēma, ātis n
olfactorius, a, um
orgānon, i n
os, oris n
os, ossis n
osseus, a, um
ostium, i n
ovarium, i n
oxaluria, ae f
ozaena, ae f

О
надмірна повнота, ожиріння
обов'язковий
зрощення
помутніння
запор
обструкція
обструктивний, утруднений
ослаблений
потиличний
оклюзія, замикання, закривання
око
запах
набряк
нюховий
орган
рот
кістка
кістковий
гирло
яєчник
оксалурія, виділення з сечею оксалатів
озена

pallīdus, a, um
pallor, ōris m
palpatio, ōnis f
palpēbra, ae f
papilla, ae f
papulōsus, a, um
paralýsis, is f
parenterālis, e
parēsis, is f
parotītis, īdis f
partiālis, e
partus, us m
p. matūrus
p. praematurus
(immaturus, praecox)
p. rapīdus
p. spontaneus
p. serotīnus
pastositas, ātis f
pathologia, ae f
pathologicus, a, um
pediculōsis, is f

Р
блідий, білий
блідність
пальпація
віко
сосочок
папульозний
параліч
парентеральний
парез, неповний параліч
паротит, свинка, запалення привушних залоз
парціальний, частковий
пологи
зрілі (своєчасні) пологи
незрілі (передчасні ранні) пологи
швидкі пологи
спонтанні (мимовільні) пологи
запізнілі пологи
пастозність
патологія
патологічний
педиккульоз

pendūlus, a, um	висячий
per (<i>прийм. ЗAcc.</i>)	через, за допомогою
percussio, ōnisf	перкусія
perforans, ntis	прободаючий
perforatio, ōnisf	перфорація, прорив
pericarditis, ĭdisf	перикардит
perinatālis, e	перинатальний, внутрішньоутробний
perineum, i n	промежина
periōdus, i f	період
permanens, ntis	перманентний, постійний, постійно повторюваний
pernicies, ēi f	загибель
pertussis, is f	коклюш
petechia, ae f	потехія, точковий крововилив
pharyngītis, ĭdis f	фариніт, запалення глотки
phasis, is f	фаза, стадія, період
phlegmōne, es f	флегмона
phthisicus, a, um	фтізичний, сухотний
placenta, ae f	плацента, дитяче місце
planus, a, um	плоский
plasma, ātis n	плазма, щось розвинуте, утворення
plenus, a, um	повний, наповнений
plexus, us m	сплетіння
plica, ae f	складка
pneumectasia, ae f	пневмектазія
pneumonia, ae f	пневмонія, запалення легенів
<i>p. crouppōsa</i>	крупозна пневмонія
<i>p. lobulāris (focālis)</i>	вогнищева пневмонія
<i>p. dextra (sinistra)</i>	пневмонія правостороння (лівостороння)
<i>p. bilaterālis</i>	двустороння пневмонія
<i>p. aspirans</i>	аспіраційна пневмонія
<i>p. interstitiālis</i>	інтерстиціальна (застійна) пневмонія
<i>p. segmentaria</i>	сегментарна пневмонія
polliakiuria, ae f	сечоспускання
pollinōsis, is f	поліноз, сінна лихоманка
polypus, i m	поліп
polytopicus, a, um	множинний, поширений
post (<i>прийм. ЗAcc.</i>)	після
postabortivus, a, um	постабортивний, що відбувся після (внаслідок) аборту
posthaemorrhagicus, a, um	постгеморагічний
posthypoxicus, a, um	постгіпоксичний
postmortālis, e	посмертний
postoperativus, a, um	післяопераційний
posttraumaticus, a, um	посттравматичний
praecox, ōcis	ранній, передчасний
praefebriilis, e	префібрильний, предліхорадний
praeinfarcticus, a, um	передінфарктний
praematurus, a, um	недостиглий, передчасний
praemortālis, e	передсмертний
praepatellāris, e	препателлярний, що знаходиться перед колінною чашкою
primarius, a, um	первинний
probabilis, e	попередній, ймовірний
professionālis, e	професійний

profundus, a, um	глибокий
prognōsis, is f	прогноз, попереднє впізнавання
progressivus, a, um	прогресивний
prolapsus, us m	пролапс
propendens, ntis	звішуватися, відвислий
prophylacticus, a, um	профілактичний
protractus, a, um	переношений
protrusio, ōnis f	протрузія, випинання
prurigo, ĩnis f	почесуха
pseudocēle, es f	псевдо грижа
psoriāsis, is f	псоріаз
psychogenus, a, um	психогенний, зумовлений психікою
pubertas, ātis f	статеве дозрівання, статєва зрілість
puer, ěri m	дитина, дитя; хлопчик
puerilis, e	дитячий
puerperālis, e	родовий, той, що належить до пологів
pulmo, ōnis m	легке
pulsans, ntis	пульсуючий
pulsus, us m	пульс
<i>p. celer</i>	швидкий пульс
<i>p. tardus</i>	повільний пульс
<i>p. rarus</i>	рідкий пульс
<i>p. (ir)regulāris</i>	(не)регулярний пульс
<i>p. plenus</i>	повний (гарного наповнення) пульс
<i>p. vacuus (inānis)</i>	порожній (поганого наповнення) пульс
<i>p. altus</i>	високий пульс
<i>p. durus</i>	твердий пульс
<i>p. mollis</i>	м'який пульс
<i>p. magnus</i>	сильний пульс
<i>p. parvus</i>	слабкий пульс
<i>p. bigemĭnus</i>	подвійний пульс
<i>p. alternans</i>	змінний пульс
<i>p. aequālis</i>	рівний пульс
<i>p. diffĕrens</i>	нерівний (аретмічний) пульс
punctātus, a, um	точковий
punctio, ōnis f	пункція, прокол
punctus, a, um	колотий
purpūra, ae f	пурпура, множинні крововиливи в шкірі
purulentus, a, um	гнілий
pus, puris n	гній
pustūla, ae f	пустула
putrīdus, a, um	гнильний

R

r(h)achitīcus, a, um	рахітичний
r(h)achītis, idis f	рахіт
rabies, ěi f	сказ
radiohumerālis, e	променоплечовий
ramus, i m	гілка
rapīdus, a, um	швидкий
rarus, a, um	рідкісний
recidīvus, a, um	рецидивний, відновлюючий

rectum, i n	пряма кишка
recurrens, ntis	рекурентний, поворотний
reflectorius, a, um	рефлекторний
reflexus, us m	рефлекс, реакція у відповідь
refluxus, us m	рефлюкс
remedium, i n	засіб
remissio, ōnisf	ремісія
ren, renism	нирка
renālis, e	нирковий
renoprīvus, a, um	ренопрівний, зумовлений відсутністю нирки
repositio, ōnisf	вправлення
resectio, ōnisf	резекція, видалення частини органу чи анатомічного утворення
respiratio, ōnisf	респірація, дихання
respiratorius, a, um	дихальний
retardatio, ōnisf	ретардація, уповільнення
retentio, ōnisf	ретенція, затримка
reticulāris, e	сітчастий
retropharyngēus, a, um	заглотковий
rheumatīcus, a, um	ревматичний
rheumatismus, im	ревматизм
rheumocarditis, īdisf	ревмокардит
rigiditas, ātisf	ригідність
r(h)onchus, im	хрип
roseus, a, um	рожевий
rubeōla, aef	червоний
ruber, bra, brum	розрив
ruptūra, aef	

S

salivatio, ōnis f	салівація, слинотеча
saturnismus, i m	сатурнізм, отруєння свинцем
scabies, ēi f	короста
scapūla, ae f	лопатка
scarlatīna, ae f	скарлатина
sclerōsis, is f	склероз
sclopetarius, a, um	вогнепальний
scoliōsis, is f	сколіоз
scorbutus, i m	скорбут, цинга
scrotum, i n	мошонка
secretio, ōnis f	секреція, виділення
sectio, ōnis f	розтин, розріз
s. caesarea	кесарів розтин
secundarius, a, um	вторинний
seminīfer, ěra, ěrum	насінневий

senilis, e	старечий
sensibilitas, ātis f	чутливість
separatio, ōnis f	відділення, від'єднання
sepsis, is f	сепсис
septicus, a, um	септичний
septum, i n	перегородка
serosus, a, um	серозний, сироватковий
serotinus, a, um	пізній
serum, i n	сироватка
seu (сполучник)	або
siccus, a, um	сухий
sideroprivus, a, um	сідеропривний, залізодефіцитний
siderosis, is f	сідероз, відкладення заліза в тканинах
sigmoideus, a, um	сигмовидний
signum, i n	знак, ознака
similis, e	схожий
singultus, us m	гикавка
situs, us m	розташування
somnolentia, ae f	сонливість
sonor, ōris m	звук, шум
sonorus, a, um	низький, звучний
spasmus, i m	спазм, судома
sphaerocyticus, a, um	сфероцитарний
spontaneus, a, um	спонтанний, мимовільний
spurius, a, um	помилковий
sputum, i n	мокротиння
stadium, i n	стадія, період
staphylococcicus, a, um	стафілококовий
stasis, is f	стаз, застій, зупинка
status, us m	статус, положення, стан
stenosis, is f	стеноз, звуження
sterilitas, ātis f	стерильність, безплідність
stomatomycosis, is f	стоматомікоз, молочниця слизової рота
strabismus, i m	страбізм, косоокість
streptococcicus, a, um	стрептококовий
stressus, us m	стрес, потрясіння, струс
struma, ae f	зоб
stupor, ōris m	ступор, заціпеніння
subacutus, a, um	підгострий
subcutaneus, a, um	підшкірний
subicterus, i m	жовтушність легкого ступеня
subilans, ntis	високий (про звуки)
subitus, a, um	раптовий, несподіваний
subluxatio, ōnis f	підвивих
sudorifer, ěra, ěrum	потовий
superior, ius	верхній
supravaginalis, e	надпівхова
surditas, ātis f	глухота
surdmutitas, atis f	глухонімота
symptōma, ātis n	симптом
syncōpe, es f	непритомність

syndrōmum, i n
systema, ātis n

синдром
система

tachysystolia, ae f
talocrurālis, e
tardus, a, um
tensio, ōnis f
testis, is m
tetania, ae f
tetānus, i m
textus, us m
thrombocytopenīcus, a, um

Т
тахісістоія, почастишання серцевого ритму на фазі скорочення
гомілковостопний
пізній
напруга, тонус
ячко
тетанія
правець
тканина
тромбоцитопенічний, зумовлений недоліком тромбоцитів крові

thorax, ācis m
thymus, i m
thyreoprīvus, a, um
tonsillitis, īdis f
tonsurans, ntis
totālis, e
toxicōsis, is f
toxīcus, a, um
trachea, ae f
tractus, us m
transfusio, ōnis f
transmurālis, e
transplantatio, ōnis f
trauma, ātis n
traumatīcus, a, um
tremor, ōris m
trepanatio, ōnis f
trophīcus, a, um
tropīcus, a, um
tubālis, e
tuberculōsis, is f
tuberculōsus, a, um
tumor, ōris m
turgor, ōris m
tussis, is f
typhus, i m

груди, грудна клітка
тимус, вилочкова залоза
тіреопривний
тонзиліт
стригучий
загальний, повний
токсикоз
токсичний
трахея
тракт, шлях, хід
переливання
трансмуральний
трансплантація, пересадка тканини або органу
травма, пошкодження
травматичний
тремор
трепанация
трофічний
тропічний
трубний
туберкульоз
туберкульозний
пухлина, припухлість, набрякання
тургор
кашель
тиф

ulceratio, ōnis f
ulcerōsus, a, um
ulcus, ěris n
undulātus, a, um
unguiformis, e
unilaterālis, e
universālis, e
urethra, ae f
urīna, ae f
urticaria, ae f

U
виявлення
виразковий
виразка
хвилеподібний
когтевідний
односторонній
універсальний, загальний
уретра, сечівник
сеча
кропив'янка

utērus, i m

матка

V

vaccinālis, e

вакцинальний

vaccinatio, ōnis f

вакцинація, постановка щеплень

vaccīnum, i n

вакцина

vacuus, a, um

порожній, порожнистий

vaginōsis, is f

вагіноз

valva, ae f

клапан

valvūla, ae f

заслінка

varicella, ae f

вітряна віспа

varix, ĩcis m, f

варікс, розширена вена, венозний вузол

vasculāris, e

судинний

vasculītis, ĩdis f

васкуліт, запалення судин

vasculōsus, a, um

судинний

vegetovasculōsus, a, um

вегетосудинний

vena, ae f

вена

venter, tris m

живіт, черево

ventriculāris, e

шлуночковий

ventricūlus, i m

шлунок

vermiformis, e

червоподібний

verrūca, ae f

бородавка

verrucōsus, a, um

бородавчатий

verus, a, um

істинний

via, ae f

шлях, дорога

vibex, ĩcis f

вібекс, червона пляма

virālis, e

вірусний

viscus, ěris n

нутрощі

vitiligo, ĩnis f

вітліго

vitium, i n

порок

vivus, a, um

живий

volvūlus, i m

заворот кишок

vomītus us m

блювота

vulgāris, e

вульгарний, звичайний

vulneratio, ōnis f

поранення

vulnus, ěris n

рана

v. punctum

колота рана

v. incĭsum

різана рана

v. lacerātum

рвана рана

v. morsum

укушена рана

v. sclopetarium

вогнепальна рана

vulva, ae f

вульва, жіночі зовнішні статеві органи

vulvītis, ĩdis f

вульвіт, запалення органів промежини

X

xiphoideus, a, um

мечеподібний

Z

zoster, ěris

оперізуючий

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ТА РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

Основна:

1. Латинська мова та основи медичної термінології : нац. підруч. для студ. вищ. мед. навч. закл. / Л. Ю. Смольська [та ін.] ; за ред. Л. Ю. Смольської. - 3-тє вид., переробл. и допов. - Київ : Медицина, 2016. - 472 с.
2. Латинська мова та основи медичної термінології : навч. посіб. для студ. I курсу мед. ф-тів / уклад. : А.К. Куліченко, Ю.С. Скрипник, І.О. Хітрова. – Запоріжжя : ЗДМУ, 2015. – 275 с.
3. Латинська мова: методичний посібник для викладачів / Т.В. Тітєвська, О.О. Хабарова, Ю.С. Скрипник. – Запоріжжя, 2015. – 115 с.
4. Латинська мова. Модуль I : зб. тестових завдань для студентів мед. ф-тів / Т.В. Тітєвська, М.Є. Мартянова, Ю.С. Скрипник, О.О. Хабарова. – Запоріжжя, 2016. – 76 с.
5. Латинська мова. Модуль 2 : зб. тестових завдань для студентів мед. ф-тів / Тітєвська Т. В., Скрипник Ю.С., Хабарова О.О. – Запоріжжя, 2016. – 83 с.
6. Практикум за латинської мови. Частина I. Анатомічна термінологія : для студентів I курсу медичних факультетів / уклад. : А.К. Куліченко, Ю.С. Скрипник, І.О. Хітрова. – Запоріжжя : ЗДМУ, 2014. – 208 с.
7. Практикум за латинської мови. Частина II. Клінічна термінологія: для студентів I курсу медичних факультетів / уклад. : А.К. Куліченко, Ю.С. Скрипник, І.О. Хітрова. – Запоріжжя : ЗДМУ, 2014. – 164 с.
8. Практикум за латинської мови. Частина III. Фармацевтична термінологія: для студентів I курсу медичних факультетів / уклад. : А.К. Куліченко, Ю.С. Скрипник, І.О. Хітрова. – Запоріжжя : ЗДМУ, 2014. – 164 с.
9. Практикум за латинської мови в таблицях і вправах: для студентів I курсу медичних та фармацевтичних факультетів / уклад. : А.К. Куліченко, Ю.С. Скрипник, І.О. Хітрова. – Запоріжжя : ЗДМУ, 2014. – 106 с.
10. Світлична Є.І. Латинська мова : підруч. для студ. вищ. навч. закл. / Є.І. Світлична, І.О. Толлок. – Х. : Вид-во НФаУ : Золоті сторінки, 2004. – 404 с.

Додаткова:

1. Авксентьева А.Г. Латинский язык и основы терминологии / А.Г.Авксентьева. – 3-е изд., доп. – Ростов н/Дону : Изд-во «Феникс», 2002. – 288 с.
2. Арнаутов Г.Д. Медицинская терминология : словарь на пяти языках / Г.Д. Арнаутов. – 4-е изд., испр. – София: Медицина и физкультура, 1979. – 944 с.
3. Бабичев Н.Т. Словарь латинских крылатых слов /Н.Т. Бабичев, Я.М. Боровский. – 4-е изд., испр. и доп. – М. : Русский язык, 1999.– 784 с.
4. Беляева О. Латинська мова з основами рецептури і клінічної термінології : навч. посібн. для студ. вищ. мед. навч. закл. / О. Беляева, І. Сологор. – К. : ВСВ «Медицина», 2011. – 256 с.
5. Закалюжний М.М. Посібник з анатомічної і клінічної термінології : навч. посіб. для студентів, інтернів мед. ін-тів та курсантів ін-тів удосконалення лікарів / М. М. Закалюжний, М. А. Андрейчин. – К. : Здоров'я, 1993. – 223 с.
6. Козовик І.Я. Латинська мова : підручник для студ. мед. вузів / І.Я. Козовик, Л.Д. Шипайло. – 2-е вид., перероб. – К. : Вища школа, 1993. – 243 с.
7. Нечай М.Н. Латинский язык для лечебных факультетов : учеб. пособие / М.Н. Нечай. – Ростов н/Д : Феникс, 2007. – 476 с.
8. Ривкин В.Л. Медицинский толковый словарь / В.Л. Ривкин. – М. : Медпрактика, 1999. – 208 с.
9. Шабанова Н.Ф. Клиническая терминология (методическое пособие для студентов I курса лечебного и педиатрического факультетов) / Н.Ф. Шабанова, И.Г. Крамаренко, М. Н. Нечай. – Тюмень, 1998. – 103 с.
10. Цимбалюк Ю.В. Крилаті латинські вислови / Ю.В. Цимбалюк, Г.О. Краковецька. – К. : Вища школа, 1976. – 191 с.
11. Чернявский М.Н. Латинский язык и основы медицинской терминологии/ М.Н. Чернявский. – М. : Медицина, 2004. – 448

